

Департамент освіти і науки
Миколаївської облдержадміністрації
Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської облдержадміністрації
Миколаївський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Науково-методичний центр Миколаївської міської ради
Миколаївська обласна бібліотечна асоціація

Від медіаграмотності до медіакультури

*(Навчально-методичний комплекс:
програма медіазанять)*

Миколаїв
2016

Від медіаграмотності до медіакультури

(Навчально-методичний комплекс: програма медіазанять)

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

- **Шуляр Василь Іванович**, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри мовно-літературної та художньо-естетичної освіти МОШПО, заслужений учитель України – науковий керівник, автор ідеї, укладач.
- **Роскіна Тетяна Іванівна**, директор Науково-педагогічної бібліотеки м. Николаєва – автор ідеї, укладач.
- **Картузов Костянтин Миколайович**, заступник директора Науково-педагогічної бібліотеки м. Николаєва – автор ідеї, укладач.
- **Філіна Тетяна Володимирівна**, заступник директора НМЦ Николаївської міської ради – автор ідеї, укладач.

Автори-укладачі, розробники навчальних моделей медіа-занять:

- ✓ **Акімова Алла Петрівна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 43 імені К. Ф. Ольшанського.
- ✓ **Алабушева Ірина Іванівна**, ЗДНВР СЗОШ І–ІІІ ступенів № 22 з поглибленим вивчення англійської мови з 1 класу.
- ✓ **Бондаренко Маргарита Григорівна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 1 імені Олега Ольжича.
- ✓ **Борисовець Оксана Вікторівна**, ЗДНВР Николаївського юридичного ліцею.
- ✓ **Денисенко Оксана Миколаївна**, ЗДНВР Николаївського муніципального колегіуму імені В. Д. Чайки.
- ✓ **Дзьоба Наталія Володимирівна**, ЗДНВР Николаївського економічного ліцею № 1.
- ✓ **Жендубаєва Лариса Сергіївна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 56.
- ✓ **Іванова Вікторія Юрївна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 51.
- ✓ **Козловська Ольга Вікторівна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 42.
- ✓ **Колчик Вікторія Михайлівна**, вихователь-методист ДНЗ № 5 м. Николаєва.
- ✓ **Крячко Тетяна Павлівна**, старший викладач кафедри психології, педагогіки та менеджменту освіти МОШПО.
- ✓ **Минькович Юлія Олегівна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 24.
- ✓ **Москаленко Алла Олександрівна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 7.
- ✓ **Нікуліна Тетяна Іванівна**, ЗДНВР Николаївської гімназії № 2.
- ✓ **Оксеньчук Наталія Валеріївна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 50 Л. Г. Дівіної.
- ✓ **Пеліновська Марина Петрівна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 46.
- ✓ **Потапенко Ірина Олександрівна**, ЗДНВР Николаївського економічного ліцею № 2.
- ✓ **Ревединська Оксана Вікторівна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 39 імені Ю. І. Макарова.
- ✓ **Сідень Ірина Олександрівна**, ЗДНВР першої української гімназії імені М. Аркаса.
- ✓ **Цимбал Олена Миколаївна**, ЗДНВР Николаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 28.
- ✓ **Чикрижова Тетяна Володимирівна**, методист методкабінету управління освіти Первомайської міської ради.

Центральна бібліотека імені М. Л. Кропивницького:

- ✓ Петренко Світлана Анатоліївна, провідний бібліограф;
- ✓ Некипелова Олена Миколаївна, головний бібліотекар;
- ✓ Пономаренко Світлана Василівна, бібліотекар I категорії.

Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. Лягіна:

- ✓ Жайворонок Татяна Анатоліївна, директор;
- ✓ Щука Наталія Володимирівна, провідний бібліограф;
- ✓ Щербак Вікторія Євгенівна, завідувач відділу.

Центральна бібліотека для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменко:

- ✓ Гречко Галина Степанівна, заступник директора бібліотеки;
- ✓ Базіленко Ірина Іркенівна, завідувач відділу.

Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва:

- ✓ Ткаченко Наталія Вікторівна, директор;
- ✓ Рагімова Світлана Леонідівна, завідувач відділу;
- ✓ Вержиковська Тетяна Борисівна, бібліотекар.

Учасники розробки програми з медіазанять у рамках проекту

«Медіаосвіта у системі формування інформаційної компетентності суб'єктів освітнього середовища»:

- Бондаренко Маргарита Григорівна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 1 імені Олега Ольжича.
- Москаленко Алла Олександрівна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 7.
- Алабушева Ірина Іванівна, ЗДНВР СЗОШ I–III ступенів № 22 з поглибленим вивчення англійської мови з 1 класу.
- Минькович Юлія Олегівна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 24.
- Цимбал Олена Миколаївна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 28.
- Ревединська Оксана Вікторівна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 39 імені Ю. І. Макарова.
- Козловська Ольга Вікторівна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 42.
- Акімова Алла Петрівна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 43 імені К. Ф. Ольшанського.
- Пеліновська Марина Петрівна, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ I–III ступенів № 46.

- **Оксеньчук Наталія Валеріївна**, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 50 Л. Г. Дівіної.
- **Іванова Вікторія Юріївна**, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 51.
- **Дзьоба Наталія Володимирівна**, ЗДНВР Миколаївського економічного ліцею № 1.
- **Жендубасва Лариса Сергіївна**, ЗДНВР Миколаївської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 56.
- **Потапенко Ірина Олександрівна**, ЗДНВР Миколаївського економічного ліцею № 2.
- **Сідень Ірина Олександрівна**, ЗДНВР першої української гімназії імені М. Аркаса.
- **Нікуліна Тетяна Іванівна**, ЗДНВР Миколаївської гімназії № 2.
- **Борисовець Оксана Вікторівна**, ЗДНВР Миколаївського юридичного ліцею.
- **Денисенко Оксана Миколаївна**, ЗДНВР Миколаївського муніципального колегіуму імені В. Д. Чайки.

Затверджено вченою радою Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, протокол від 28.12.15 р. № 6.

У комплексі представлена тематика медійних занять для суб'єктів педагогічного процесу: дошкілля, учнів початкової, основної та старшої шкіл, педагогічних і бібліотечних працівників, батьків.

Від медіаграмотності до медіакультури : навчально-методичний комплекс медіазанять / наук. редактор В. І. Шуляр – Миколаїв : ОППО, 2016. – 68 с.

© Лабораторія редагування та видавничої діяльності Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
2016

ЗМІСТ

Вступ.....	6
Навчально-методичний комплекс практичної медіаосвіти суб'єктів педагогічного процесу в мультимедійному середовищі.....	7
1–4 класи.....	7
5–7 класи.....	28
8–9 класи.....	31
10–11 класи.....	33
Медійна освіта батьків.....	38
Медійна культура бібліотекарів.....	50
Медійна освіта в системі дошкілля (із досвіду роботи ДНЗ м. Первомайська).....	52

ВСТУП

СПІЛЬНИЙ ПРОЕКТ ОСВІТИ Й КУЛЬТУРИ: СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ

Український освітній медіапростір до сьогодні ще не мав цілісного і системного видання, у якому б ураховувалися всі суб'єкти педагогічного процесу як споживачі медіа. Важливо формувати такого споживача медіакомпетентним і медіакультурним. Щоб зреалізувати задумане, авторський колектив Миколаївщини поставив амбітне завдання – розробити навчально-методичний комплекс практичної медіаосвіти для суб'єктів педагогічного процесу в мультимедійному середовищі. Стратегічними складовими цього комплексу є: медіаграмотність, медіаосвіта, медіапросвіта, медіакомпетентність, медіакультура.

Із цією метою авторський колектив проекту визначив такі покрокові дії:

Медійна бенчмаркінг-група. Її цільове спрямування – вивчення та напрацювання стратегій роботи з медіакulturологічними текстами з метою формування медійнокulturологічної компетентності педагогічних і бібліотечних працівників.

Результат медійної бенчмаркінг-групи – розроблення медіапланерів (програмно-тематичних планів, програм, моделей занять, методик і технологій).

Надзавдання суб'єктів проекту:

- озброєння учнів різного віку (дошкілля, початкова, основна та старша школи) методами і прийомами прочитання медіакulturологічних текстів й забезпечення шкільної молоді від медійних ризиків та напрацювання медіапланувальних засобів;
- створення медіапродуктів для педагогічних і бібліотечних працівників, які співпрацюватимуть із вихованцями в медіакulturологічному середовищі та просторі;
- розроблення темарію занять із батьками, надання їм фахової допомоги щодо прочитання медіа текстів, забезпечення кожного від можливих ризиків і небезпек у ситуації нерозумного або надмірного використання/споживання медіапродуктів.

Адресна супервізія – надання професійно-фахової допомоги педагогічному або/і бібліотечному працівникові/навчальному закладу для подолання труднощів у викладанні медіакурсів чи методиці роботи з медіа-kulturологічними текстами в різних режимах: очному й дистанційному (он-лайн, скайп, контакт-спілкування, електронна переписка тощо), із повним забезпеченням конфіденційності.

Наше видання вирізняється посеред інших праць тим, що воно є комплексним, системним, охоплює практично всіх суб'єктів педагогічного процесу, зосереджується як на формуванні медіаграмотності й медіакомпетентності, так і фокусується на розвитку медіакультури споживачів медіатекстів.

Сподіваємося і віримо, що наш продукт допоможе в реалізації задуманого: сформувати ЛЮДИНУ МЕДІАКУЛЬТУРИ.

*Василь Шуляр,
науковий керівник проекту
«Від медіаграмотності до медіакультури»*

ВІД МЕДІАОСВІТИ ДО МЕДІАКУЛЬТУРИ
Навчально-методичний комплекс практичної медіаосвіти
суб'єктів педагогічного процесу в мультимедійному середовищі

Спільний проект освіти й культури: стратегії і тактики

Цільове спрямування **медійної бенчмаркинг-групи** – вивчення та напрацювання стратегій роботи з медіакультурологічними текстами з метою формування медійно-культурологічної компетентності бібліотечних і педагогічних працівників.

Результат медійної бенчмаркинг-групи – розроблення медіапланерів (програмно-тематичних планів, програм, моделей занять, методик і технологій).

Надзавдання суб'єктів проекту:

- озброєння учнів різного віку (дошкілля, початкова, основна та старша школи) методами і прийомами прочитання медіакультурологічних текстів та убезпечення шкільної молоді від медійних ризиків та напрацювання медіапланувальних засобів;
- створення медіапродуктів для бібліотечних і педагогічних працівників, які співпрацюватимуть із вихованцями й батьками в медіакультурологічному середовищі та просторі.

Адресна супервізія – надання професійно-фахової допомоги бібліотечному або/і педагогічному працівникові/навчальному закладу для подолання труднощів у викладанні медіакурсів чи методиці роботи з медіакультурологічними текстами в різних режимах: очному й дистанційному (он-лайн, скайп, контакт-спілкування, електронна переписка та ін.) із повним забезпеченням конфіденційності.

1–4 класи
1 клас

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіадосягнень школярів	Форма проведення	Примітки
1.	<i>Сучасна бібліотека і читач.</i> <i>«Мандруємо книжковим світом»</i> <i>Знайомство з бібліотекою.</i> <i>Правила поведінки в бібліотеці,</i> <i>користування книгою.</i>	<i>Розрізняють базові поняття (БП) «бібліотека» - «бібліотекар» – «читач»;</i> <i>пояснюють роль бібліотекаря;</i> <i>пояснюють, для чого існує бібліотека;</i> <i>визначають призначення абонементу і</i>	Подорож з елементами сюжетно-рольових ігор	Використання мультимедійних засобів (презентації, відеоматеріали)

	<p>БП: «бібліотека», «читач», «абонемент», «читальна зала», «бібліотекар»</p>	<p>читальної зали; практично застосовують правила поведінки в бібліотеці: виконують соціальну роль читача, використовують правила мовленнєвого етикету у спілкуванні в підсистемі «бібліотекар - читач»; переносять знання і способи діяльності в нові обставини, ведуть діалог; називають правила користування книгою і застосовують їх на практиці</p>		
2.	<p>Дитяча книжка. «Якщо хочеш світ пізнати, книги маєш ти читати» Історія появи книги. Структурні елементи дитячої книжки: обкладинка, корінець, сторінка, назва, прізвище автора. Характеристика книжки: автор, назва. БП: «книжка», «підручник», «автор», «виставка»</p>	<p>Мають уявлення про історію появи книги; розрізняють БП «книжка», «підручник»; називають їх характерні ознаки; порівнюють і називають найпростіші відмінності; пояснюють, для чого існує книжкова виставка; правильно називають книжку: виділяють на обкладинці та в середині книжки назву (заголовок) твору, ПІП автора; висловлюють припущення, про що може розповісти книжка (за назвою і ілюстраціями); практично показують і називають структурні елементи дитячої книжки</p>	<p>Практичне заняття з використанням групової форми роботи, імпрровізації</p>	<p>Використання мультимедійних засобів (презентації, відеоматеріали)</p>
3.	<p>Бережливе ставлення до книги. «Чи потрібна гігієна книгам і читачу?» Книга і читач: правила збереження. Читач і книга: правила</p>	<p>Пояснюють, знаходять спільне і відмінне у БП «гігієна особиста» – «гігієна читання», пояснюють причинно-наслідкові зв'язки між поняттями; створюють із допомогою вчителя правила збереження і правила</p>	<p>«Батл»: співставлення кількох точок зору і перемога істини (I частина заняття). Практична робота (II частина)</p>	<p>Використання мультимедійних засобів (презентації, відеоматеріали)</p>

	поводження. Гігієна читання. БП: «гігієна читання»	поводження з книгою, <i>самостійно відтворюють</i> правила, <i>дотримуються</i> правил гігієни читання – розглядання книг; <i>аналізують</i> інформацію, <i>зіставляють</i> декілька точок зору, <i>роблять самостійні висновки</i> ; <i>виявляють ставлення</i> до проблеми, що зазначена в темі заняття		
4.	Періодичні видання. «Подорож до країни Періодики» Видання та їх види. Правила роботи з різними виданнями. БП: «періодика», «види видань»	<i>Практично розрізняє</i> дитячі періодичні видання (дитячий журнал, дитяча газета); <i>знаходить</i> їх характерні ознаки та відмінності (за певними вказівками вчителя); <i>визначає</i> складові періодичних видань; <i>ознайомлюється, вибирає і самостійно відтворює</i> правила роботи з різним виданнями	Подорож з елементами інсценізації + дослідницька робота в групах за поданим планом	Використання мультимедійних засобів (презентації, відеоматеріали)
5.	Підсумкове заняття	<i>Застосовує</i> отримані знання в практичній діяльності	Захист проєктів (можливо КВК)	Використання мультимедійних засобів (презентації, відеоматеріали)

Джерела

1 клас

1. Сучасна бібліотека і читач. «Мандруємо книжковим світом»

1. Бібліотека – дім твоїх друзів [Електронний ресурс] : екскурсія до бібліотеки для учнів 1 класу // КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрові Чайки» Херсонської обласної ради. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу:

http://www.library.kherson.ua/mediauroky/1_klas/1_klas_zanjattja_1.pdf , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

2. «Знайомство з бібліотекою» [Електронний ресурс] : бібліотечний урок для 1 класу // Горбанівська загальноосвітня школа І–ІІ ступенів. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: http://gorbani.at.ua/index/bibliotechni_uroki/0-43 , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

3. «Перше знайомство з бібліотекою» [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Ярошівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу:

<http://yaroshivka.edukit.ck.ua/Files/downloads/бібліотечні%20уроки.doc> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

4. Мандрівка книжковим містом [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Андріївська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://andriivka-school2.edu.kh.ua/Files/downloads/мандрівка%20книжковим%20містом.docx> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

5. «Перше знайомство з бібліотекою» [Електронний ресурс] : урок-екскурсія для учнів 1 класу // Христинівська ЗОШ І–ІІІ ступенів. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://school-kristin.ucoz.ua/index/0-16> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

6. Правила користування бібліотекою [Електронний ресурс] // Шкільна бібліотека Харківська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 31. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: http://school31.edu.kh.ua/shkeeljna_beebleeoteka/pravila_koristuvannya_bibliotekoju/, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

7. Правила користування [Електронний ресурс] // Львівська обласна бібліотека для дітей. — Електрон. текст. дані: — Режим доступу: <http://lodb.org.ua/pro-biblioteku/pravyla-korystuvannya> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

8. Правила користування книгою [Електронний ресурс] // Харківська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 62 Харківської міської ради Харківської області. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://school62.klasna.com/uk/site/pravila-koristuvannya-bi.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

9. Олексіна В. Ю. «Щоб книжка довше жила» [Електронний ресурс] : розробка бібліотечного уроку // Освітній портал: Блог Олексіна В. Ю. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/rozrobka-bibliotechnogo-uroku-shchob-knizhka-dovsh.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

10. Правила поведення в библиотеке, правила обращения с книгой [Електронний ресурс] : правила. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://podelise.ru/docs/59104/index-2633.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова рос.

11. Як берегти книгу [Електронний ресурс] : бібліотечні уроки // Красилівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I–III ступенів – агротехнічний ліцей» ім. М. І. Савельєва. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: http://krasylivka.edukit.kiev.ua/biblioteka/bibliotechni_uroki/, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

2. *Дитяча книжка. «Якщо хочеш світ пізнати, книги маєш ти читати»*

1. Глушин Н. А. Як книга прийшла до людей. Структура книги : інтегрований урок / Н. А. Глушик, Р. О. Лячинська // Шкільний бібліотекар. – 2011. – № 3. – С. 22–24.

2. Худобіна Н. М. Структура книги : бібліотечний урок / Н. М. Худобіна // Шкільний бібліотекар. – 2011. – № 6. – С. 6.

3. Сербіна В. А. «Біля книжкової полиці» : бібліотечний урок / В. А. Сербіна // Шкільний бібліотекар. – 2013. – № 2. – С. 15–17.

4. Шаргар Н. М. Історія створення книги : колективний бібліотечний урок / Н. М. Шаргар, Н. І. Косенко, О. С. Леськів // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 19. – С. 72–76.

5. Лампіга А. В. Історія створення книги [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Творча майстерня вчителя. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://dorobok.edu.vn.ua/article/view/192>, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

6. Структура книги [Електронний ресурс] : гра-імітація «Книгарня» // КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрові Чайки» Херсонської обласної ради. — Електрон. текст. дані. Режим доступу: http://www.library.kherson.ua/mediauroky/3_klas/3_klas_urok_1_struktura_knyhy.pdf, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

7. Филлипова Е. В. «История книги» [Електронний ресурс] : библиотечный урок // Фестиваль педагогических идей «Открытый урок». — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://festival.1september.ru/articles/591458/>, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова рос.

8. «Диво створене людиною» : гра-мандрівка / склад. Л. Г. Шевцова // Миколаїв. обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна. – Миколаїв, 2013. – 8 с.

3. *Бережливе ставлення до книги. «Чи потрібна гігієна книгам і читачу?»*

1. «Як берегти книгу» : майстер-клас «Книжкової лікарні» / склад Н. В. Шука // Миколаїв. обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна. – Миколаїв, 2013. – 7 с.

2. Пономарьова Л. В. Досвід роботи по вихованню бережного ставлення до книги [Електронний ресурс] : медіаурок / Л. В. Пономарьова, М. М. Юрченко // Ніжинська ЗОШ I–III ступенів № 10. — Електрон. текст. дані. Режим доступу:

<http://www.slideshare.net/tatyanka29/ss-1304223#14248583282401&fbinitialized> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

3. Замукова Т. В. Как живешь, учебник? : библиотечный урок / Т. В. Замукова. С. В. Панченко, О. В. Тетерина // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 15/16. – С. 103–104.

4. Музиченко-Мельник Т. Є. Ніколи не скривдимо книгу / Т. Є. Музиченко-Мельник // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 17/18. – С. 107–108.

5. Мірошниченко В. Я. Книжкова лікарня : бесіда у бібліотеці / В. Я. Мірошниченко // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 17/18. – С. 113.

6. Бережи книгу: бібліотечний урок // Шкільна бібліотека. – 2012. – №13/14. – С. 31–32.

7. Вчимося берегти книгу // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 13–14. – С. 37–39.

8. План роботи гуртка «Книжкова лікарня» // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 13–14. – С. 40.

9. Програма роботи гуртка «Палітурна справа» // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 13–14. – С. 41.

10. Книжкова лікарня // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 13–14. – С. 42.

11. Лікарня для книжок : бібліотечний плакат // Розкажіть онуку. – 2007. – № 6. – С. 92.

12. «Книжкова лікарня» // Шкільна бібліотека. – 2003. – № 10. – С.137–140.

13. Як берегти книгу // Шкільна бібліотека. – 2007. – № 1. – С. 65–66.

14. Сердюк Т. В. Поради мудрої сови [Електронний ресурс] : пам'ятка читача // Комиш-Зорянської ЗОШ І–ІІІ ступенів. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://svitppt.com.ua/vihovna-robota/poradi-mudroi-sovi-pamyatka-chitacha.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

15. Полохач Т. М. «Живи, книго» [Електронний ресурс] : виховний захід // КЗО «Незабудинська СЗШ І–ІІІ ст.». — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://uchni.com.ua/kultura/55793/index.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

16. Щоб книжка довше жила [Електронний ресурс] : бібліотечний урок / Порохівська шкільна бібліотека. — Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://porohovalibrary.jimdo.com/бібліотечні-уроки/> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

4. Періодичні видання. «Подорож до країни Періодики»:

1. Періодика для початкової школи : Колективна творчість бібліотекарів // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 11. – С. 107–111.

2. Кухаренко Г. М. Як читати газети та журнали / Г. М. Кухаренко // Шкільна бібліотека. – 2011. – № 4. – С. 99.

3. Гусарук О. С. У нас в гостях дитячі газети та журнали : конспект уроку з позакласного читання / О. С. Гусарук // Розкажіть онуку. – 2007. – № 6. – С. 102–103.

4. Петрик В. М. Подорож сторінками дитячої преси / В. М. Петрик // Розкажіть онуку. – 2005. – № 9/10. – С. 30–31.

5. Регуш О. А. Періодичні видання для молодших школярів / О. А. Регуш // Шкільна бібліотека. – 2009. – № 2. – С. 59.

6. Скуридина Ю. Открываем богатства журнального царства: популяризация детских периодических изданий : мастер-класс / Ю. Скуридина, Г. Соболева // Библиополе. – 2009. – № 8. – С. 17–20.

7. Шевченко Т. День преси : КВК / Т. Шевченко // Шкільний світ. – 2011. – № 18. – С. 16–17.

8. Даньковская О. В. Будь здорова, книжка! : занятие, посвященное правильному обращению с книгой / О. Даньковская // Читаем, учимся, играем. – 2004. – № 10. – С. 56–58.

9. Баранюк В. В. Українські дитячі журнали [Електронний ресурс] : презентація // Уманський загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 14.— Електрон. текст. дані. — Режим доступу: <http://svitppt.com.ua/chitannya/ukrainski-dityachi-zhurnali.html> / , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

10. «Періодичні видання для молодших школярів» [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // РМО бібліотекарів Мелітопольського району.— Електрон. текст. дані. — Режим доступу: http://bibliotekar.at.ua/publ/bibliotechni_uroki/2-1-2 , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

2 клас

з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіадосягнень школярів	Форма проведення	Примітки
•	Творці книжок. «Як народжується книга» Історія появи книги. Автори книжок. Сучасні книжки. БП: «письменник», «ілюстратор», «видавець», «видавництво»	Учень знає історію винайдення перших книг та книгодрукування; винахідника друкарського верстата; правила виготовлення книг і людей, що безпосередньо беруть участь у виготовленні книг. Уміє розрізняти базові поняття «письменник», «видавець», «ілюстратор»	Подорож з елементами історичного екскурсу	Учитель/ бібліотекар
•	Засоби інформації. «Від абака до планшета» Історія розвитку засобів інформування. Засоби обробки, передачі та зберігання інформації (книги, телевізор, радіо, комп'ютер,	Учень розрізняє обчислювальні прилади і машини, що слугують для передачі і обробки інформації. Має уявлення про місце і значення інформації в житті людини, про засоби інформування, обробки, передачі інформації; історію розвитку засобів інформування; розуміє призначення комп'ютера; наводить приклади використання сучасних комп'ютерів у різних сферах	Практичне заняття з використанням групової форми роботи	Учитель/ бібліотекар

	<p>мобільний зв'язок, фото та ін.). Правила поводження з інформацією. БП: «інформатика», «інформація», «технічні засоби», «інформаційні ресурси»</p>	<p>діяльності людини. Розрізняє базові поняття та дотримується правил безпеки у роботі з технічними пристроями, що є носіями інформації. Орієнтується, які пристрої призначені для реалізації певних інформаційних процесів</p>		
	<p>Е-ресурси читачам. «Подорож комп'ютерним світом» Освітньо-розважальні комп'ютерні програми. Е-навчальні ресурси. Санітарно-гігієнічні вимоги і норми. Комп'ютерні програми з вивчення української та іноземних мов. БП: «Е-навчальні ресурси», «гігієна роботи з комп'ютерними програмами»</p>	<p>Учень уміє знаходити і розрізняти розважальні та освітні комп'ютерні програми; користуватися ними в навчальній діяльності. Дотримується правил поведінки і безпеки життєдіяльності у роботі з комп'ютером</p>	Практичне заняття	Учитель/ бібліотекар
	<p>Науково-популярні видання. «Скарбничка мудрості та знань» Характеристика і можливості науково-популярних видань БП: «науково-пізнавальна література», «науково-художня література»</p>	<p>Учень уміє розрізняти поняття «наукова» та «науково-пізнавальна література»; самостійно визначати призначення та роль науково-пізнавальних видань для навчальної діяльності; самостійно користуватися науково-пізнавальними виданнями та знаходити потрібну інформацію</p>	Інформаційний практикум	Учитель/ бібліотекар
	<p>Підсумкове заняття</p>	<p>Учень знає історію виникнення книгодрукування та перших книг; правила гігієни читання та поводження з книгою. Учень уміє розрізняти базові поняття «письменник», «видавець», «ілюстратор», «Е-навчальні ресурси», «науково-пізнавальна література», «науково-художня література», «інформатика», «інформація». Дотримується правил роботи з електронними приладами та санітарно-гігієнічних вимог роботи за комп'ютером</p>	Інформаційна подорож з елементами гри	Учитель/ бібліотекар

Джерела

2 клас

1. Творці книжок. «Як народжується книга»

1. Як народжується книга [Електронний ресурс] : презентація // Slideshare.net : [веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/k-nvk35/ss-17997028>. – Назва з екрана.
2. Як народжується книга? [Електронний ресурс] : презентація / І. В. Скорик // Docme.ru : [веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: http://www.docme.ru/doc/155309/yak-narodzhuet_sya-kniga. – Назва з екрана.
Презентацію підготувала вчитель початкових класів ЗОШ № 3 м. Бердянськ І. В. Скорик.
3. Книга – джерело знань [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Кабінет літературного краєзнавства Володарської ЗОШ І–ІІІ ступенів № 2 : веб-сайт. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://mirvol.at.ua/publ/39-1-0-256>. – Назва з екрана.
4. Шаргар Н. М. Історія створення книги : бібліотечний урок / Н. М. Шаргар, Н. І. Косенко, О. С. Леськів // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 19–20. – С. 72–75.
5. Боярська С. А. Як народжується книга : бібліотечний урок / С. А. Боярська // Шкільна бібліотека. – 2011. – № 10. – С. 117–118.

2. Засоби інформації. «Від абака до планшета»

1. Зубарева Т. О. Книга і комп'ютер : урок-діалог / Т. О. Зубарева // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 15–16. – С. 89–91.
2. Сусяк Г. Й. Книга та комп'ютер – наші друзі / Г. Й. Сусяк // Розкажіть онуку. – 2012. – № 5/6. – С. 93–96.
3. Кто стучится в дверь ко мне... [Електронний ресурс] : интегрированный библиотечный урок для учеников 2–4 классов / Библиоштучки. — Электрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://biblioshtuchki.jimdo.com/страна-журналия/> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова рос.
4. Види і типи дитячих книг [Електронний ресурс] : бібліотечний урок для дітей молодшого шкільного віку // Джерельце мудрості. Бердичівська районна бібліотека для дітей. — Электрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://dzhereltse-mudrosti.webnode.com.ua/storinka-bibliotekarya/bibliotechni-uroki/vidi-i-tipi-dityachikh-knig/> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
5. «Короткі історичні відомості (від абака до нетбука)» для другого класу загальноосвітньої школи [Електронний ресурс] : розробка плану конспекту уроку з теми // Персональний сайт вчителя. — Электрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://teacher->

nvk2.ucoz.ua/load/rozrobka_planu_konspektu_uroku_z_temi_krotki_istorichni_vidomosti_vid_abaka_do_netbuka_dlja_drugogo_klasu_zagalno_osvitnoji_shkoli/1-1-0-4, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

6. Джерела інформації [Електронний ресурс] : бібліотечні уроки 1–11 клас // Немішаївська загальноосвітня школа І–ІІІ ст. № 1. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://www.nemishaieve-school1.edukit.kiev.ua/Files/downloads/уроки%20б-ки%201-11кл.pdf>, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

7. Інформаційні ресурси суспільства та інформаційна культура [Електронний ресурс] : бібліотечний урок для учнів 4 класу // Міське методичне об'єднання шкільних бібліотекарів м. Красноармійська. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://mmo-biblioteka.at.ua/publ/metodichna_kopilka/4_klasu/bibliotechnij_urok_dlja_uchniv_4_klasu/49-1-0-382, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

8. Стегній М. Д. Інформаційні ресурси суспільства та інформаційна культура особистості [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Освітній портал. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/bibliotechnii-urok-dlya-2-klasu-informatsiini-resu.html>, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

9. Історична подорож (від абака до нетбука) [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // vakhrusheve-nvk3.edukit.lg.ua. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://www.vakhrusheve-nvk3.edukit.lg.ua/biblioteka/>, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

10. Книга та комп'ютер [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Швайківська ЗОШ І–ІІІ ступенів. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://shkola1988.at.ua/blog/bibliotechni_uroki/2011-03-15-1, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

3. Е-ресурси читачам. «Подорож комп'ютерним світом»

1. Шкаверо І. Комп, вінт, клава і не тільки... комп'ютерні технології як засіб художнього виховання / І. Шкаверо // Шкільний світ. — 2011. — № 15. — С. 11–13.

2. Дитячі освітні комп'ютерні ігри та їх місце в педагогічному процесі дошкільного навчального закладу [Електронний ресурс] : практикум // Олександрійський районний методичний кабінет. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://osvitaalexrda.ucoz.ua/index/ditjachi_osvitni_komp_juterni_igri_ta_jikh_misce_v_pedagogichnomu_procesi_doshkilnogo_navchalnogo_zakladu/0-117, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

3. Скрипка Г. «Інноваційна модель Е-навчання «1 учень — 1 комп'ютер» як чинник розвитку ІК-компетентності педагогів [Електронний ресурс] : тренінги за програмою Intel // Міжнародний фонд «Нові горизонти». — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://ru.10.iteach.com.ua/journal-page/27>, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

4. Редакторы книг [Електронний ресурс] : веб-сайт // nit-for-you.wikispaces.com/. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://nit-for-you.wikispaces.com/Редакторы+книг>, вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова рос.

4. Науково-популярні видання. «Від books для маленьких читачів»

1. Як вибрати електронну книгу (ebook)? [Електронний ресурс] : стаття // IT-tehnolog.com. Новини інформаційних технологій українською мовою : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://it-tehnolog.com/zalizo/yak-vibrati-ebook/>. — Назва з екрана.

2. Електронна книга [Електронний ресурс] : стаття // Український клуб любителів електронних книг : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://www.ebook-ua.org/category/ie-ridieri/ieliektronna-knigha>. — Назва з екрана.

3. Електронна книга [Електронний ресурс] : презентація // Slideshare.net : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://www.slideshare.net/Andrushenko21pgf/ss-42584801?qid=f5a5b897-3bb3-4422-aff7-6f988c86c682&v=qf1&b=&from_search=1#14241701131641&fbinitialized. — Назва з екрана.

4. «Мандрівка в славнозвісну Мудрагелію» [Електронний ресурс] : бібліотечний урок з теми «Науково-пізнавальна література для молодших школярів» / Л. А. Колосай // Славутицька асоціація шкільних бібліотекарів : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://sasl.at.ua/publ/17-1-0-56>. — Назва з екрана.

Бібліотечний урок розроблений методистом ММЦ із бібліотечних фондів м. Славутич Лідією Андріївною Колосай.

5. Електронна книга: за і проти : поради для батьків // Розкажіть онуку. — 2015. — № 2. — С. 26.

6. Савва Ю. С. Науково-популярна література : бібліотечний урок / Ю. С. Савва // Шкільна бібліотека. — 2010. — № 9. — С. 114.

3 клас

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіадосягнень школярів	Форма проведення	Примітки
1.	Дитяча довідкова література. «Мої помічники – довідники» Довідкова література: види та характеристики. Правила користування довідковою літературою. Мій перший продукт – інформація до уроку. БП: «енциклопедія», «словник», «довідник»,	Учень уміє розрізняти базові поняття; працювати з основними видами довідкових видань та віртуальними довідковими виданнями; віднаходити потрібну інформацію в довідкових виданнях. Має уявлення про основні види і призначення довідкової літератури.	Практикум	Бібліотекар

	«довідкові видання», «пізнавальна література»	Практично застосовує в навчальній діяльності навички роботи з довідковими виданнями		
2.	Електронні книги та Е-читанки. «Наша книга незвичайна – електронна й віртуальна» Електронні книги та їх види. Електронна книга L-book та електронна книга он-лайн. Небезпеки та ризики. Правила використання. БП: «електронна книга», «інтернет», «книга», «підручник»	Учень уміє розрізняти базові поняття та має початкові навички користування електронною книгою. Має уявлення про призначення електронних книг; відмінності і загальні риси електронних і паперових книг; позитивні і негативні риси використання електронних книг та Інтернет-видань; правила користування Е-книгами та L-book. Самостійно висловлює припущення щодо використання Е-читанок в навчальній діяльності	Практичне заняття з використанням групової форми роботи	Учитель/ бібліотекар
3.	Фонди бібліотеки. «У пошуках книжкових скарбів» Фонди бібліотеки, їх види. Відкритий фонд і добір книжок. Способи добору книжок (за каталогом, інтернет-ресурс бібліотеки...). Правила роботи з книжковими виставками. БП: «книга», «відкритий доступ», «систематичний каталог», «систематична картотека статей», «книжкова виставка», «рекомендаційний список», «бібліотечний фонд»	Учень уміє розрізняти базові поняття; віднаходити у відкритому доступі необхідну літературу за допомогою систематичного каталогу, систематичної картотеки статей. Самостійно обирає з книжкових виставок необхідну літературу за розділами. Дотримується правил користування бібліотечними каталогами; поведження у бібліотеці; користування книгами та журналами. Практично застосовує отриманні знання для більш ретельної підготовки домашніх завдань з допомогою бібліотечних каталогів, рекомендаційних списків та книжкових виставок. Самостійно обирає необхідну літературу для особистого користування	Практичний майстер-клас	Бібліотекар
4.	Культура читача та читання. «Як стати кваліфікованим читачем і правильно читати книги»	Учень уміє самостійно працювати з різними джерелами інформації; пояснювати, для чого існує анотація; самостійно занотовувати	Інформаційна	Бібліотекар

	<i>Модель кваліфікованого читача. Особливості роботи з різними джерелами інформації. Правила читання та роботи з книжкою. БП: «анотація, «книга», «читач», «гігієна читання», «конспект», «автор»</i>	<i>прочитане та скласти простий план на прочитану книгу. Володіє основними способами читання книг; складання анотації. Дотримується гігієни читання; правил роботи з книгами</i>	година	
5.	Підсумкове заняття	Учень уміє <i>самостійно працювати з довідковими виданнями; самостійно віднаходити необхідну літературу у відкритому фонді або за допомогою відповідних каталогів; самостійно працювати з різними джерелами інформації; самостійно занотовувати прочитане, скласти план. Дотримується правил гігієни читання паперових та електронних книг; поведження в бібліотеці; роботи з довідковими виданнями</i>	Захист проєктів	Учитель

Джерела

3 клас

1. Дитяча довідкова література. «Мої помічники – довідники»

1. Знайомтесь: довідкова література [Електронний ресурс] : презентація на тему: «Довідкова література» // Svitppt.com.ua : [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://svitppt.com.ua/rizne/dovidkova-literatura.html>. – Назва з екрана.
2. Робота з довідковою літературою [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Первомайська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 3 : веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://pervomaysk-school3.edukit.mk.ua/biblioteka/bibliotechni_uroki/, вільний (дата звернення: 25.03.2015). – Назва з екрана. – Мова укр.
3. Кульчицька Т. В. Книги-всезнайки : бібліотечний урок / Т. В. Кульчицька // Шкільна бібліотека. – 2013. – № 3–4. – С. 105–106.
4. Леоненко Н. П. Довідкова література : бібліотечний урок / Н. П. Леоненко // Шкільна бібліотека. – 2010. – № 9. – С. 115–116.
5. Требик А. І. Бібліотечний урок «Довідкова література» / А. І. Требик // Позакласний час. – 2010. – № 3. – С. 42–45.

6. Щука Н. В. Подорож у країну довідників те енциклопедій [Електронний ресурс] : web-урок для читачів учнів 5–6 класів // Миколаївська обласна бібліотека для дітей імені В. О. Лягіна : веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://laginlib.org.ua/ynfo/dovid.pps> , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

2. Електронні книги та Е-читанки. «Наша книга незвичайна – електронна й віртуальна»

1. Прокопович Е. Електронная книга: от идеи до создания [Електронний ресурс] : презентація // Slideshare/.— Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://www.slideshare.net/SOBDU/ss-42805646?qid=e8fd678c-2965-40ec-8f30-de2a3428f015&v=default&b=&from_search=85 , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова рос.

2. Електронна книга: за і проти // Розкажіть онуку. – 2015. – № 2. – С. 26.

3. Електронна книга: Комп'ютер навколо нас [Електронний ресурс] : презентація // SvitPPT/.— Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://svitppt.com.ua/rizne/elektronna-kniga.html> , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

4. Усенков Д. «Электронные книги»: опасны для здоровья или нет? / Д. Усенков // Мой друг компьютер. – 2013. – № 2. – С. 29.

5. Осколков И. Электронные книги, учебники, копирайт и все-все-все, или Кто виноват и что делать? / И. Осколков // Мой друг компьютер. – 2013. – № 3. – С. 30–33.

6. Сарбаева Т. Кто победит: еКнига или обычная? / Т. Сарбаева // Мой друг компьютер. – 2013. – № 7. – С. 29.

7. Короденко М. Джерело літер: інформаційні ресурси / М. Короденко // Освіта України. – 2012. – № 31. – С. 8.

8. Новое поколение электронных книг // СНІР. – 2013. – № 2. – С. 68–73.

9. Власов П. Книга друкована і книга електронна : розмова бібліотекаря з книгарем / П. Власов, І. Журавльова // Бібліотечний вісник. – 2013. – № 3. – С. 16–21.

10. Казарина С. В. Электронная книга: друг или враг традиции? / С. В. Казарина // Современная библиотека. – 2013. – № 8. – С. 12–19.

11. Голенко І. О. Наша книжка незвичайна – електронна & віртуальна [Електронний ресурс] : web-урок для учнів 6–7 класів // Миколаївська обласна бібліотека для дітей імені В. О. Лягіна : веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://laginlib.org.ua/ynfo/el_kn.ppt , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

12. Да здравствует человек читающий! [Електронний ресурс] : презентація // Библиотека МОУ. Гимназия № 69. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://www.myshared.ru/slide/288820/> , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова рос.

3. Фонди бібліотеки. «У пошуках книжкових скарбів»

1. Морикіт В. Самостійний вибір книг у бібліотеці : бібліотечний урок / В. Морикіт // Шкільна бібліотека. – 2008. – № 1. – С. 15.

2. Самостійний вибір книг у бібліотеці за допомогою ілюстрованої тематичної дитячої картотеки «Що нам читати?» : бібліотечний урок // Шкільний бібліотекар. – 2005. – № 6. – С. 82–89.
3. Сербіна В. А. Біля книжкової полиці : бібліотечний урок / В. А. Сербіна // Шкільний бібліотекар. – 2013. – № 2. – С. 15–17.
4. Кректун Г. А. Твої помічники у виборі книг / Г. А. Кректун // Шкільна бібліотека. – 2006. – № 4. – С. 97–98.
5. Залепа Л. О. Все про каталоги : бібліотечні уроки / Л. О. Залепа // Шкільна бібліотека. – 2010. – № 5. – С. 87–89.
6. Твої друзя и помічники – книги : театралізований урок-гра по темі: «Выбор книг в библиотеке для читателей младшего школьного возраста» // Книжки, нотки и игрушки. – 2003. – № 12. – С. 44–47.
7. Стегній М. Д. Інформаційні ресурси суспільства та інформаційна культура особистості [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Класна оцінка: освітній портал. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/bibliotechnii-urok-dlya-2-klasu-informatsiini-resu.html> , вільний (дата звернення: 23.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
8. «Книжкова регата – для мене, мами й тата» [Електронний ресурс] : урок-моделювання // КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрові Чайки» Херсонської обласної ради. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://library.kherson.ua/mediauroky/2_klas/2_klas_urok_3-2.pdf , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
9. Орієнтири в книжковому світі [Електронний ресурс] : медіаурок-моделювання // КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрові Чайки» Херсонської обласної ради. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://library.kherson.ua/mediauroky/2_klas/2_klas_urok_3_1.pdf , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
10. Пригоди на абонементі [Електронний ресурс] : гра-квест // КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрові Чайки» Херсонської обласної ради. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://library.kherson.ua/mediauroky/2_klas/2_klas_urok2.pdf , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
11. Вибір книги у бібліотеці // Шкільна бібліотека. – 2005. – № 2. – С. 89.
12. Твої помічники у виборі книг [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Публічна шкільна бібліотека-філія с. Губків. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://berezne.lib.rv.ua/gubkov/bibl-lesson.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
13. «Вибір книг в бібліотеці» : урок-гра / склад. Л. Г. Шевцова // Миколаїв. обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна. – Миколаїв, 2013. – 8 с.

4. Культура читача та читання. «Як стати кваліфікованим читачем і правильно читати книги»

1. Шкільна бібліотека вивчає і навчає // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 13/14. – С. 12–14.
2. Плавчан В. М. Книга корисна, коли її читають / В. М. Плавчан // Шкільна бібліотека. – 2009. – № 2. – С. 47–48.
3. Книги – дивовижний сад, де кожен шукає плоди на свій смак // Шкільна бібліотека. – 2009. – № 2. – С. 49–51.
4. Корхова В. В. Я книга, я товариш твій, тож береги мене умій / В. В. Корхова // Шкільний бібліотекар. – 2013. – № 12. – С. 2–8.

5. Лемешенко Н. В. «Українська мова – давня й молода» : поради бібліотекаря / Н. В. Лемешенко // Шкільна бібліотека. –2008. – № 1. – С. 81–82.
6. Кодекс читача шкільної бібліотеки : пам’ятки та рекомендації // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 13/14. – С. 32–47.
7. Михальчук М. Л. Пам’ятки на допомогу / М. Л. Михальчук, В. Ф. Мошак, О. В. Наскальна // Шкільна бібліотека. – 2014. – № 11. – С. 35–36.
8. Щука Н. В. Методи самостійної роботи з книгою [Електронний ресурс] : слайд-інформ урок // Миколаївська обласна бібліотека для дітей імені В. О. Лягіна : веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://laginlib.org.ua/ynfo/metody.pps> , вільний (дата звернення: 25.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
9. Гончак І. В. Поради читачу [Електронний ресурс] : пам’ятка // РМО бібліотекарів Мелітопольського району. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://bibliotekar.at.ua/index/robota_z_chitachami/0-10 , вільний (дата звернення: 23.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
10. Бережи очі замолоду. Гігієна читання для школяра [Електронний ресурс] : поради для дітей // Живая жизнь. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://livelife.kiev.ua/berezhi-ochi-zamolodu_lrus-p4-i3607.html , вільний (дата звернення: 23.03.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
11. Рассадникова Л. П. Знакомство с библиотекой. Правила пользования библиотекой : библиотечный урок / Л. П. Рассадникова. – Донецк, 2013. – 6 с.
12. «Як читати книгу» : урок-бесіда / склад. Л. Г. Шевцова // Миколаїв. обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна. – Миколаїв, 2013. – 8 с.

4 клас

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст заняття	Вимоги до медіа досягнень школярів	Форма проведення	Примітки
1.	Дитячі бібліотеки України. «У світі бібліотек» Типи бібліотек та їх структура. Правила знаходження книг у бібліотеках. Правила поведінки читачів у бібліотеці.	Учень знає: <i>типи бібліотек (дитяча бібліотека, шкільна бібліотека, Національна бібліотека України для дітей; місцеві бібліотеки ...), їх структуру; розуміє, чим вони відрізняються одна від одної (категорією читачів, обсягом бібліотечного фонду тощо).</i>	Заняття-подорож	Бібліотекар дитячої бібліотеки

	БП: «типи бібліотек»	Уміє знаходити книги в бібліотеці; користуватися читальною залом тощо; знає і свідомо виконує правила поведінки у бібліотеці		
2.	Джерела друкованої продукції. «Розшукується невідомий...» Друковані видання та їх види. Орієнтири у світі друкованих видань. Способи пошуку потрібного видання (відкриті фонди, засоби бібліотечно-бібліографічної допомоги, інтернет-ресурси бібліотеки). БП: «видання»	Учень називає види друкованих видань, уміє у них орієнтуватися, знає способи пошуку потрібного видання, самостійно добирає книжку	Практикум	Бібліотекар шкільної бібліотеки
3.	Читання та пам'ять. «Як запам'ятати прочитане» Види читання та правила читання. Види та правила запам'ятовування. Поради для організації читання та запам'ятовування. БП: «види читання та запам'ятовування»	Учень називає види читання, уміє їх розрізняти та обирати оптимальний відповідно до ситуації; володіє правилами читання та застосовує їх на практиці; знає види та правила запам'ятовування, вибирає з них ті, які відповідають його типу пам'яті, уміє користуватися ними під час роботи над засвоєнням нового матеріалу; уміє правильно організувати читання та запам'ятовування для досягнення потрібного результату; вміє виділяти головне в прочитаному, запам'ятовує основний зміст прочитаного		Учитель
4.	Культура спілкування і книга «Чи вмію я дискутувати за прочитаним?» Коллективна дискусія за змістом прочитаного та правила дискусії. Як обстоювати свою позицію, дотримуючись норм культури спілкування: БП: «дискусія»	Учень знає визначення поняття «дискусія», виділяє її основні ознаки; здатен формулювати власну точку зору на проблему, що піднімається у творі; аргументовано, послідовно та з дотриманням норм культури спілкування обстоює свою позицію	Тренінг	Учитель

5.	Підсумкове заняття	Учень називає типи бібліотек; знає, як знаходити в бібліотеці потрібне видання різними способами; володіє знаннями про види та правила читання, знає правила запам'ятовування та організації читання; дає визначення поняття «дискусія», знає її правила, які допомагають досягти культури спілкування, уміє грамотно та аргументовано обстоювати свою думку	Урок-змагання, урок-гра	Учитель разом з бібліотекарем
----	---------------------------	---	-------------------------	-------------------------------

Джерела

4 клас

1. Дитячі бібліотеки України. «У світі бібліотек»

1. Тонких Г. В. Сучасна бібліотека. Яка вона?: з досвіду роботи / Г. В. Тонких // Шкільна бібліотека. – 2015. – № 2. – С. 23–25.
2. На допомогу новопризначеному бібліотекареві // Шкільна бібліотека. – 2008. – № 1. – С. 24–27.
3. Дитячі бібліотеки України [Електронний ресурс]: веб-сайт // wikipedia.org/. – Електрон. текст, дані. — Режим доступу: [http://uk.wikipedia.org/wiki/Дитячі бібліотеки України](http://uk.wikipedia.org/wiki/Дитячі_бібліотеки_України), вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
4. Правила користування бібліотекою [Електронний ресурс] / Шкільна бібліотека. Харківська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів № 31. — Електрон. текст, дані. – Режим доступу: http://school31.edu.kh.ua/shkeeljna_beebleeoteka/pravila_koristuvannya_bibliotekoju/, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.
5. Що таке бібліотека? [Електронний ресурс] : [веб-сайт] // <http://vidpo.net/>. – Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://vidpo.net/shho-take-biblioteka.html>, вільний (дата звернення: 25.02.2015). – Назва з екрана. — Мова укр.
6. Книги і бібліотеки різних віків і народів [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Управління освіти Первомайської міської ради. Міський методичний кабінет. – Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://pervomaisk-uo.at.ua/Biblioteka/na_dorom/bibliotechni_uroki.docx, вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

7. Твої помічники у виборі книг [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Публічна шкільна бібліотека філія с. Губків. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://berezne.lib.rv.ua/gubkov/bibl-lesson.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

8. Про бібліотеки і бібліотечну справу [Електронний ресурс] : закон України від 27.01.1995 № 7. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

9. Національна бібліотека України для дітей [Електронний ресурс] : загальна інформація // Національна бібліотека України для дітей. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/Default.aspx?id=45> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

2. Джерела друкованої продукції. «Розшукується невідомий ...»

1. Морикіт В. Самостійний вибір книг у бібліотеці : бібліотечний урок / В. Морикіт // Шкільна бібліотека. — 2008. — № 1. — С. 15.

2. Кректун Г. А. Твої помічники у виборі книг / Г. А. Кректун // Шкільна бібліотека. — 2006. — № 4. — С. 97–98.

3. Залепа Л. О. Все про каталоги : бібліотечні уроки / Л. О. Залепа // Шкільна бібліотека. — 2010. — № 5. — С. 87–89.

4. Подорож морем Преси [Електронний ресурс] : урок-подорож для учнів 2–4 класів // Христинівська ЗОШ І–ІІІ ступенів. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://school-kristin.ucoz.ua/index/podorozh_morem_presi/0-25 , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

5. Інформаційні ресурси суспільства та інформаційна культура [Електронний ресурс] : бібліотечний урок для учнів 4 класу // Міське методичне об'єднання шкільних бібліотекарів м. Красноармійська. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://mmo-biblioteka.at.ua/publ/metodichna_kopilka/4_klas/bibliotechnij_urok_dlja_uchniv_4_klasu/49-1-0-382 , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

6. Стегний М. Д. Інформаційні ресурси суспільства та інформаційна культура особистості [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Освітній портал. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/bibliotechnii-urok-dlya-2-klasu-informatsiini-resu.html> , вільний (дата звернення: 25.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

7. Захист читацького формуляра [Електронний ресурс] : бібліотечний урок // Управління освіти Первомайської міської ради Миколаївської області. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://www.google.com.ua/url?url=http://pervomaisk-osvita.osp-ua.info/file/2013/07/01/3_01072013.doc&rct=j&q=&esrc=s&sa=U&ei=HTnvVLDhEejMyAOU0YGoBg&ved=0CBUQFjAA&usg=AFQjCNEi6cYpsbvGVXmDv9_WhL8glKqrbw , вільний (дата звернення: 26.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

8. Періодичні видання для дітей [Електронний ресурс] : бібліотечний урок. 4 клас // Рівненська районна централізована система публічно-шкільних бібліотек. — Електрон. текст, дані. — Режим доступу: http://www.google.com.ua/url?url=http://rivne.lib.rv.ua/kvasuliv/werh/periodv.doc&rct=j&q=&esrc=s&sa=U&ei=ZzrvVNXhI6XkyAOc9oDA_Ag&ved=0CCkQFjAE&usq=AFOjCNG6d3DISv5MapObO3uYpALjWOt-Vg, вільний (дата звернення: 26.02.2015). — Назва з екрана. — Мова укр.

3. Читання та пам'ять. «Як запам'ятати прочитане»

1. Правила читання книжок [Електронний ресурс] : поради до бібліотечного уроку // Харківський лицей № 149 Харківської міської ради : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://lyceum149.edu.kh.ua/bbloteka/bibliotechni_uroki/. — Назва з екрана.

2. Види роботи з текстом на уроках читання в початкових класах [Електронний ресурс] : урок українського читання / О. М. Яксун // Садова загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://sadove-school.edukit.kiev.ua/z_dosvidu_roboti/uroki_ukrainsjкого_chitannya/. — Назва з екрана.

Із досвіду роботи вчителя початкових класів Садової ЗОШ І–ІІІ ступенів, спеціаліста І категорії Яксун Олени Михайлівни.

3. Звичайне і фахове читання тексту [Електронний ресурс] : реферат // Osvita.ua/ : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/journalism/24662/>. — Назва з екрана.

4. Формування навичок читання учнів молодших класів [Електронний ресурс] : стаття / В. В. Бартош // Класна оцінка. Освітній портал : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/formuvannya-navichok-chitannya-uchniv-molodshikh-k.html>. — Назва з екрана.

5. Бібліотечний урок «Як вести щоденник читання» [Електронний ресурс] : бібліотечний урок для 4 класу // Горбанівська загальноосвітня школа І–ІІ ступенів : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://gorbani.at.ua/index/bibliotechni_uroki/0-43. — Назва з екрана.

6. Які є види читання? [Електронний ресурс] : стаття // Pidruchniki.com. Навчальні матеріали онлайн : веб-сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://pidruchniki.com/pedagogika/yaki_vidi_chitannya. — Назва з екрана.

7. Пам'ятки : правила читання // Розкажіть онуку. — 2010. — №11. — С. 14–15.

8. Треб'як А. І. Скарбничка юного читача: як читати та працювати з книгою / А. І. Треб'як // Позакласний час. — 2010. — №3. — С. 49.

9. Пономар К. П. Спільними зусиллями виховуємо любов до читання : з досвіду роботи бібліотекаря / К. П. Пономар // Шкільна бібліотека плюс. — 2012. — № 3. — С. 10–15.

10. Заліток Л. М. Робота з книжкою в сучасній початковій школі крізь призму творчого розвитку ідей В. Сухомлинського: форми і методи / Л. М. Заліток // Шкільна бібліотека плюс. — 2012. — № 1–2. — С. 15–21.

11. Матвійчук О. Є. Книга і читання – важливий чинник формування духовності особистості : пам'ятки, поради / О. Є. Матвійчук // Шкільна бібліотека. — 2012. — № 1 – 2. — С. 42–45.

4. *Культура спілкування і книга. «Чи я вмію дискутувати за прочитаним?..»*

1. Книга і читання [Електронний ресурс] : методичні матеріали з творчого доробку бібліотекарів // Бібліотечний інформаційно-освітній портал : веб-сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://libportal.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=203&Itemid=45&limit=1&limitstart=2. – Назва з екрана.
2. Про схвалення Концепції Державної цільової програми підтримки та розвитку читання на період до 2015 року [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2009 р. № 1228-р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1228-2009-%D1%80>. – Назва з екрана.
3. Читання [Електронний ресурс] // Вікіпедія. Вільна енциклопедія : сайт. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Читання> – Назва з екрана.
4. Читання [Електронний ресурс] : академічний тлумачний словник української мови. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/chytannja>. – Назва з екрана.
5. Антоник О. В. Культура читання як фундамент інформаційної культури особистості / О. В. Антоник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://knyhobachennia.com/?category=2&article=188>. – Назва з екрана.
6. Бібліотечний урок «Культура читання. Мистецтво бути читачем» : тести «Навички користування книгою» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cool5school.at.ua/public/bibliotec/kultura_chitannja.doc. – Назва з екрана.
7. Білоус В. С. Інформаційна культура та культура читання як складова професіоналізму сучасного бібліотекаря [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.vspu.edu.ua/repozitarij/repozit/texti/vidanna_bibliot/bilous_inform%20kultura%20chitannja%20jk%20skladova%20profes%20suchas%20bibliot.htm. – Назва з екрана.
8. Борисов В. Культура читання – культура самостійної дослідницької діяльності [Електронний ресурс] / В. Борисов. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/bv_2010_2_4.pdf. – Назва з екрана.
9. Босик Л. Інформаційна компетентність та культура читання – складова формування творчої особистості [Електронний ресурс] / Л. Босик. – Режим доступу : http://babylibrarivolodymyrec.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=470:2013-03-28-08-11-53&catid=10:fourth-category&Itemid=38. – Назва з екрана.
10. Дослідження читання книжок в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gfk.ua/imperia/md/content/gfkukraine/reports/report_gfk_reading_pres.pdf. – Назва з екрана.
11. Іващенко Ю. О. Особливості навчання читанню [Електронний ресурс] / Ю. О. Іващенко. – Режим доступу : <http://velkolnvy.lvivedu.com/ru/article/osoblivosti-navchannya-chitanniu.html>. – Назва з екрана.
12. Коваль О. Про читання. Мої 5 копійок до всіх планів перезавантаження країни [Електронний ресурс] / О. Коваль. – Режим доступу : <http://life.pravda.com.ua/culture/2014/03/27/160314>. – Назва з екрана.

13. Культура читання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://wiki.ciit.zp.ua/index.php/Культура_читання. – Назва з екрана.
14. Методика формування читання в початковій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.textreferat.com/referat-13093.html> . – Назва з екрана.
15. Михайловська І. Прищеплювання інтересу до читання [Електронний ресурс] / І. Михайловська. – Режим доступу : <http://osvita.ua/school/home/develop/1880/> . – Назва з екрана.
16. Семенов О. М. Науковий текст як засіб професійної самореалізації дослідника [Електронний ресурс] / О. М. Семенов. – Режим доступу : http://pedmaster.ucoz.ua/ld/0/12_Article_naukovu.pdf . – Назва з екрана.
17. Семенов О. М. Читання і компресія наукового тексту у професійній діяльності педагогічних працівників [Електронний ресурс] / О. М. Семенов. – Режим доступу : http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/articles/2010/14_04.pdf . – Назва з екрана.
18. Формування бібліотечно-бібліографічних знань та культури читання – один з напрямків розвитку творчої компетентності читачів в умовах сучасної школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.docme.ru/doc/203010/formuvannya-bbz-ta-kul_turi-chitannya. – Назва з екрана.
19. Чепелева Н. В. Читання як чинник інтелектуального розвитку особистості [Електронний ресурс] / Н. В. Чепелева. – Режим доступу : <http://www.newlearning.org.ua/sites/default/files/praci/texty/konf0902/chepeleva.doc> . – Назва з екрана.
20. Читання корисне [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://r3mb00.blogspot.com/p/blog-page.html> . – Назва з екрана.
21. Городець С. «Живе» спілкування: використання інтерактивних педагогічних технологій : з досвіду роботи учителя інтегрованих курсів «Мистецтво» та «Художня культура» / С. Городець // Шкільний світ. – 2013. – №11. – С. 15–16.
22. Зубкова О. Етика спілкування : тренінг / О. Зубкова // Шкільний світ. – 2013. – № 5. – С. 16–17.
23. Етикет ведення бесіди : поради // Позакласний час. – 2013. – № 21–22. – С. 116–117.

5–7 класи

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіа досягнень школярів	Форма проведення	Примітки
1.	Віртуальний бібліотрансфер «Бібліотека дитячих мрій» (5 кл.) Сайти дитячих бібліотек, цікаві дитячі портали, віртуальна подорож сучасними бібліотеками світу. БП: «сайти дитячих бібліотек»,	Знати: сайти дитячих бібліотек, цікаві дитячі портали, Інтернет-ресурси Уміти: знайти необхідну інформацію в Інтернеті, використовувати Інтернет-ресурси з метою освіти, самоосвіти, дозвілля	Віртуальна подорож	Бібліотекар

	«Інтернет-ресурси», «портал», «корисні лінки», «віртуальна екскурсія»			
2.	Віртуальна мандрівка «Подорож з книгою у просторі і часі» (5 кл.) Історія виникнення книг від глиняних табличок до сучасних електронних пристроїв для читання книг. БП: «книга», «історія книги», «електронна книга», «електронна читанка»	Знати: історію книги, виникнення писемності, історію книгодрукування, різновиди електронних читанок, формат електронних книжок Уміти: користуватися електронними читанками, створювати контент читанки	Віртуальна мандрівка	Бібліотекар
3.	Бібліографічна гра «Каталоги і читач. Навігатор у книжковому світі» (6 кл.) Бібліотечний каталог, тематичні картотеки, електронні каталоги, бібліозмагання (командна гра) – знайти книгу в каталозі, картотеці. БП: «бібліотечний каталог», «картотеки», «пошук інформації», «електронні каталоги»	Знати: різновиди каталогів, різноманітні види пошуку інформації. Уміти: користуватися електронними і друкованими каталогами, картотеками	Бібліографічна гра	Бібліотекар
4.	Бібліомандрівка «Твоя книга в майбутньому: паперова чи електронна?» (6 кл.) Знайомство з різними носіями інформації. Переваги та недоліки. БП: «паперова книга (друкована) », «електронна книга»	Знати: різновиди книг, переваги та недоліки. Уміти: користуватися різними видами книг, на різних носіях	Бібліомандрівка	Бібліотекар
5.	Віртуальна Шукалк@ «Пошук загубленої інформації» (7 кл.) Пошукові системи Інтернету, пошук інформації, навички роботи в Інтернеті.	Знати: Пошукові системи Інтернету. Уміти: використовувати корисні Інтернет-сервіси, ресурси, системи в пошуку необхідної інформації	Віртуальна подорож	Бібліотекар
6.	Інтернет-інструктаж «Інтернет-фішинг»	Знати: Інтернет-сервіси, пошукові	Інтернет-інструктаж	Бібліотекар

	<p>(пошук) чи засіб для читання?» (7 кл.) Інтернет і книга, електронне довідкове бюро, пошукові системи, Інтернет-сервіси, вебліографія</p>	<p><i>системи Інтернету, вебліографію.</i> Уміти: знайти необхідні Інтернет-ресурси, використовувати корисні Інтернет-сервіси</p>		
--	---	---	--	--

5 клас

1. *Інтернет і книга.* «Від папірусу до СБ-КОМ».
2. *Сайти дитячих бібліотек.* «Бібліотека дитячих мрій».
3. *Інформація та її види.* «Інформація – бібліотека – читач».
4. *Інтернет – читачеві.* «Інтернет – імперія інформації».
5. *Практичне заняття.*

6 клас

1. *Каталоги і читач.* «Веб-навігатор у книжковому світі».
2. *Запам'ятовування інформації.* «Можливості і способи запам'ятовування».
3. *Текст, контекст, підтекст.* «Лабіринтами пошуку істинного».
4. *Книга і комп'ютер.* «Паперова та електронна книга: за і проти».
5. *Практичне заняття.*

7 клас

1. *Інтернет і книга.* «Електронне довідкове бюро, Інтернет-фішінг (пошук) чи засіб для читання?».
2. *Медіатекст і читач.* «Як стати критичним медіачитачем?».
3. *Пошукові системи Інтернет.* «У пошуках цінної інформації».
4. *Діти й Інтернет.* «Віртуальне занурення й реальні ризики».
5. *Практичне заняття.*

8–9 класи
8 клас

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіадосягнень школярів	Форма проведення	Примітки (залучені особи)
1.	<p>Книга, бібліотека, Інтернет... «Тинейджер перед вибором» Переваги та недоліки роботи з книгами вдома й у бібліотеці та в мережі Інтернет. БП: «<i>види книг (за типом носія)</i>», «<i>порядок їх розташування в бібліотеці</i>», «<i>«+» і «-» при роботі з книгами друкованими й книгами як медіа ресурсами</i>»</p>	<p>Знати: види книг (за типом носія), порядок їх розташування в бібліотеці, «+» і «-» роботи з книгами друкованими й книгами як медіаресурсами. Уміти: орієнтуватися в бібліотеці; визначати орієнтири власної діяльності в мережі Інтернет</p>	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник
2.	<p>Авторитетність джерел інформації. «Як відібрати істинне?» Критерії визначення правдивості змісту документів, яким документам не можна довіряти, яким джерелам інформації можна довіряти. БП: «<i>якісні та неякісні друковані продукти (джерела інформації)</i>», «<i>вимоги до документів для визначення правдивості джерела</i>»</p>	<p>Знати: критерії визначення правдивості джерел інформації. Уміти: визначати істинні та сфальсифіковані джерела інформації в мережі Інтернет</p>	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник, психолог
3.	<p>Інформаційні ресурси. «Як не заплутатися в інформаційному павутинні?» Визначення основних правил поведінки підлітка в мережі Інтернет. БП: «<i>навігатор у мережі Інтернет</i>», «<i>словник термінів (браузери, блоги, сайти тощо)</i>», «<i>рекомендовані для підлітків безпечні сайти</i>»</p>	<p>Знати: основні правила безпечної поведінки підлітка в мережі Інтернет. Уміти: користуватися навігаційними засобами в мережі Інтернет</p>	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник, учитель інформатики

4.	Медійна екологія. «Які вимоги повинні ставитися до інформаційного середовища?» Визначення основних вимог до сучасних інформаційного середовища. Критерії якості інформаційних продуктів. БП: «інформаційне середовище»	Знати: основні вимоги до сучасного інформаційного середовища; критерії якості при відборі інформаційних джерел. Уміти: визначати якість наданих у мережі Інтернет інформаційних продуктів.	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник, учитель інформатики
5.	Підсумкове заняття		Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник

9 клас

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіадосягнень школярів	Форма проведення	Примітки
1.	Інтернет у житті тинейджерів. «Інтернет – пастки для молоді» Чому сучасна молодь активно користується мережею Інтернет? Чи потрібно обмежувати час перебування в мережі? Які можуть бути наслідки неконтрольованого доступу підлітка до мережі Інтернет? БП: «медіа ризику»	Знати: медіаризики при роботі в Інтернеті; способи безпечної поведінки в мережі Інтернет. Уміти: застосовувати правила безпечної поведінки в мережі Інтернет; правильно розподіляти час під час роботи в мережі	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник
2.	Медіачитач і свідомість. «Як уникнути маніпулювання свідомістю?» Визначення основних законів сприйняття інформації. Поняття маніпуляція та її види. Способи захисту підлітка від інформаційного маніпулювання. БП: «нові наукові дослідження про свідомість», «закони сприйняття інформації», «маніпулювання і	Знати: закони сприйняття інформації; поняття маніпуляції та її видів; способи захисту підлітка від інформаційного маніпулювання. Уміти: захиститися від різних видів маніпуляцій в мережі Інтернет	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник, психолог

	<i>його види»; «способи захисту від інформаційного маніпулювання»</i>			
3.	Кібербулінг і підліток. «Як протидіяти віртуальному терору?» Що таке терор, його види. Інформаційний терор та наслідки дії на психологію людини. Способи захисту від інформаційного віртуального терору. БП: «терор», «види терору»; «інформаційний терор»; «психологічні механізми захисту від віртуального терору»	Знати: поняття терору, його видів; особливості інформаційного терору та його наслідки; способи захисту від інформаційного віртуального терору. Уміти: застосувати психологічні механізми захисту від віртуального терору	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник, психолог
4.	Кіноресурси, ігри, рекламні тексти: наслідки для дітей і дорослих. Основні види кінопродукції, види ігор і рекламних текстів. Вплив кінопродуктів, ігор, реклам на свідомість людини. БП: «кіно продукти», «види ігор», «закони підсвідомого наслідування побаченого»	Знати: основні види кінопродукції, ігор і рекламних текстів, їх вплив на свідомість людини. Уміти: виявляти приховану маніпуляцію та протидіяти їй в мережі Інтернет.	Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник, психолог, учитель інформатики
5.	Підсумкове заняття		Бібліотечний урок	Бібліотекар, класний керівник

10–11 класи

10 клас

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіа досягнень школярів	Форма проведення	Примітки
1.	Онлайн-журнали. «Як забезпечити медіапотреби сучасного підлітка» БП: «Online журнали», «Internet-ресурси», «Internet-сайт», «електронні	Орієнтуються у сучасній моделі освітнього простору, сучасному ринку журналів Уміють швидко знаходити електронні журнали для самостійної роботи і роботи на уроках (наукові, популярні, спеціалізовані)	Тренінг	Бібліотекар і/або учитель української мови і літератури, учитель

	журнали», «електронна бібліотека», «бази даних», «електронні системи»	статті тощо). Знають і практично застосовують технологію роботи з он-лайн журналами. Залучаються до читання художніх творів, опанування програмового матеріалу через власну літературну діяльність. Створюють літературні твори і можуть їх опублікувати на сторінках інтернет-видань		інформатики
2.	Мемі в житті людини-читача. «Нитка Аріадни до культури спілкування і убезпечення особистої гідності у мережі Інтернет» БП: «мем», «інтернет-мем», «меметика», «нитка Аріадни», «логін», «пароль», «електронна поштова скринька», «аккаунт», «Інтернет-етика», «Інтернет-безпека», «несанкціонований доступ», «аутентифікація», «маркер безпеки», «конфіденційність»	Висловлюють власні припущення щодо впливу мемів на свідомість користувача Інтернет-ресурсів. Називають причини Зіставляють різні погляди на поняття «інтернет-етика». Висловлюють власну думку щодо запропонованої теми. Аргументують свою позицію з проблеми порушення конфіденційності в Інтернеті. Виявляють повагу до особистої гідності один одного	Інтернет-кав'ярня	Учитель української мови і літератури за участю учителя інформатики і психолога
3.	Система каталогів і картотек бібліотек. «За книгою – в електронний світ або в бібліотеку: вибір за кожним» <i>Алфавітний і систематичний каталоги. Систематична картотека статей. Краєзнавча картотека. Електронний каталог і бази даних. Алгоритми пошуку інформації в каталогах, картотеках і базах даних.</i> БП: «каталог», «картотека», «алфавітний каталог», «систематичний	Знають структуру і призначення системи каталогів і картотек бібліотеки. Уміють вести пошук інформації. Володіють навичками інформаційного самообслуговування в бібліотеці. Уміють здійснювати пошук інформації в електронному каталозі з використанням різних параметрів запиту. Уміють оцінювати отриману інформацію на відповідність поставленому завданню	Практикум	Шкільний бібліотекар або бібліотекар публічної бібліотеки

	каталог», «систематична картотека статей», «краєзнавча картотека», «АБІС IRBIS», «АБІС MARC», «електронний каталог»			
4.	<p>«Бібліографія інтернет-ресурсів. «Як грамотно скласти список веб-документів»</p> <p>БП: «Інтернет-ресурс», «вебліографія», «веб-адреса», «бібліографічний опис інтернет-ресурса», «вебліографічний покажчик», «вебліографічний список», «ресурси віддаленого доступу»</p>	<p>Ознайомлюються з основними поняттями вебліографії та елементами вебліографічного опису.</p> <p>Засвоюють правила складання вебліографічного опису.</p> <p>Усвідомлюють важливість та актуальність вебліографічного опису під час написання творчих, практичних, наукових робіт.</p> <p>Використовують набуті знання при написанні творчих, практичних та наукових робіт</p>	Практикум	Бібліотекар публічної або шкільної бібліотеки
5.	Підсумкове медіазаняття			

11 клас

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіа досягнень школярів	Форма проведення	Примітки
1.	<p>Бібліотеки світу та України. Бібліотекою світ стоїть...»</p> <p>Знамениті бібліотеки світу. Головні бібліотеки України. Бібліотеки рідного краю. Віртуальний Миколаїв: літературно-краєзнавчі сайти і 3D-</p>	<p>Володіють навичками аналізу та застосування медіа тексту.</p> <p>Аналізують зображення (форму) і зміст візуального медіа тексту.</p> <p>Критично оцінюють зображення (форму) і зміст будь-якого візуального медіатексту</p>	В Відкрите засідання або робота в групах	Учитель, класний керівник і/або бібліотекар

	<p>проекти. Створення групового проекту «Знамениті бібліотеки світу». Перегляд та аналіз аудіовізуального медіатексту на тему: «Головні бібліотеки України». Пошук інформації в медійному просторі на тему: «Бібліотеки рідного краю». Використання медіаінформації для досягнення мети заняття.</p> <p>БП: «медіаінформація», «медіапошук», «медіаграмотність»</p>			
2.	<p>Інформація й Інтернет. «В інформаційному мегаполісі»</p> <p>Пошук інформації в Інтернеті. Метапошукові системи, портали та каталоги інтернет-ресурсів. Електронні бібліотеки. Алгоритм пошуку інформації.</p> <p>БП: «пошукова система», «бази даних»</p>	<p>Виявляють технічну медіаграмотність і здатність до загальної фільтрації та подальшої селекції інформації.</p> <p>Здійснюють аналітико-синтетичні дії з наступним формулюванням висновку</p>	Практична робота в комп'ютерному класі	Класний керівник, учитель інформатики
3.	<p>Інновації в житті читача. «Інноваційні форми науково-дослідних та творчих робіт»</p> <p>Інновації в читацькій діяльності школярів: різновиди та особливості створення мультимедійних презентацій, кейсів, кластерів, інсертів (використання знаків «v», «+», « - », «?») при роботі з текстами), буктрейлерів, тизерів.</p> <p>Ознайомлення учнів з правилами створення мультимедійної презентації, галузями шкільних наук, де можна використати метод кейсів. З'ясування питання, для чого використовувати умовні позначки при роботі з текстами.</p>	<p>Ознайомлюються з кольоровою гамою, розміром текстової інформації та іншими основними вимогами при створенні мультимедійної презентації.</p> <p>Створюють систему умовних позначок при роботі над науковими статтями, поняттями при написанні науково-дослідних робіт.</p> <p>Вміють створювати рекламні повідомлення (тизери).</p> <p>Вміють створювати відеоролики (буктрейлери) з метою рекламування книги, іншого художнього твору</p>	Семінар, студія, відкрите засідання, практикум, круглий стіл	Бібліотекар і класний керівник за участю учителя інформатики, учителів української та світової літератури

	<p>Навчити створювати буктрейлери до художніх творів та тизери, як засіб реклами.</p> <p>БП: «мультимедійна презентація», «кейс», «кластер», «інсерт», «буктрейлер», «тикер», «цифрова розповідь»</p>			
4.	<p>Електронні послуги абітурієнтам. «Зазираючи у майбутнє» Реєстрація осіб для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні. Електронне подання заяви на вступ до вищого навчального закладу України. БП: «інструменти і сервіси в системі е-урядування», «електронні освітні послуги», «реєстрація», «єдина державна електронна база з питань освіти», «особистий кабінет учасника пробного ЗНО»</p>	<p>Орієнтуються у сучасній моделі електронного освітнього простору. Уміють зареєструватися для проходження ЗНО. Знають і практично застосовують технологію електронного подання заяви на вступ до вишу України</p>	Практикум	Бібліотекар і/або класний керівник
5.	Підсумкове медіазаняття			

МЕДІЙНА ОСВІТА БАТЬКІВ
Медіа всеобуч батьків учнів 1–11 класів

№	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Медіадосягнення батьків	Форма проведення	Спільна медіадіяльність батьків і дітей
1 клас				
1.	<p>Масова комунікація у людському житті. Спілкування як необхідна умова життєдіяльності людини і розвитку суспільства. Масове спілкування та основні ефекти масової комунікації. Поняття про механізми впливу (наслідування, зараження, навіювання). Індустрія мас-медіа в Україні. Медіа як фактор формування нової картини світу</p> <p>БП: «комунікація», «мас-медіа», «медіаконтент», «медіатекст»</p>	<p>Визначають поняття «комунікація», «мас-медіа», «медіаконтент»; розуміють роль мас-медіа у сучасному світі; уміють розрізняти види медіа, пояснювати специфіку медіатексту; аналізувати ефекти масової комунікації</p>	<p>Лекція; дослідження «Медіаландшафт України 2016 р.»</p>	<p>Домашній практикум «Мое медіаполе» або «Я – медіаспоживач»; Дослідження «Найвпливовіші засоби масової комунікації в Україні»</p>
2.	<p>Що таке інформація? Класифікація видів інформації. Соціальна інформація та її властивості. Текст та інші носії інформації в мас-медіа. Істина, правда, брехня як різновиди інформації. Неправдива інформація та критерії її розпізнання. Інформаційні процеси в Україні</p>	<p>Визначають поняття «інформація»; характеризують типи інформації за критерієм істинності; уміють викривати неправдиву інформацію; орієнтуються в інформаційних процесах, які відбуваються в Україні</p>	<p>Лекція; дослідження «З яких джерел члени родини отримують інформацію»</p>	<p>Перегляд мультфільмів українського виробництва. Знайомство з каталогом передплат періодичної преси (дитячими журналами, газетами)</p>

	БП: «інформація», «інформаційне середовище», «інформаційні ресурси»			
2 клас				
1.	<p>Візуальний формат медіа. Протомедіа: гравюра, поліграфія, фотографія, кінематограф. Сучасна фотографія, її роль у масовій комунікації. Види, жанри фотографії. Професії, що пов'язані з фотомистецтвом. Відомі фотомитці світу і України. Створення образу людини за допомогою фотографії. Основні методи фотоманіпуляцій</p> <p>БП: «відеокультура», «візуальна грамотність»</p>	<p>Знають історичний аспект відеокультури, жанри і види фотографії, структуру побудови кадру; уміють характеризувати особливості статичних візуальних образів, визначити різницю між реальністю та її відображенням на фотографії</p>	<p>Практикум «Організація фотовиставки», участь у шкільній фотовиставці</p>	<p>Створення фототеки сім'ї, поповнення її фотографіями найбільш пам'ятних подій</p>
2.	<p>Друковані мас-медіа. Поняття «преса». Структура сучасної газети. Газетні жанри. Газета в епоху нових медіа. Що таке журнал. Види журналів. Огляд сучасного ринку журналів. Дитячі, молодіжні видання. Цінності ілюстрованих журналів. Журналістські стандарти. Маніпулятивні можливості медіа</p> <p>БП: «преса», «періодика», «маніпуляції»</p>	<p>Орієнтуються в жанрах друкованих медіа, переліку професій, пов'язаних із пресою; найбільш популярних друкованих виданнях у світі, в Україні; уміють аналізувати маніпулятивні можливості друкованих медіа</p>	<p>Дослідження «Преса Миколаївщини на поч. ХХ ст.», за газетними матеріалами скласти оповідання «Дозвілля мешканців міста на поч. ХХ ст.</p>	<p>Перегляд к/ф «Моя жахлива няня». Оригінальна назва «Nanny McPhee». За мотивами романів Крістіани Бренд. Сценарій: Емма Томпсон. Режисер: Кірк Джонс. У ролях: Колін Форт, Емма Томпсон. Країна: США. Рік: 2005</p>

3 клас				
<p>1.</p>	<p><i>Соціалізація дитини у світі екранних медіа.</i> Історія розвитку кіно. Види та жанри кінопродукції. Анімація як особливий вид кіно. Мова кіно. Фільм і реальність. Професії, пов'язані з кінематографом. Видатні режисери сучасності. Фільми про дітей, для дітей. Кіно і нові технології. Екранізовані літературні твори</p> <p>БП: «екранна культура», «візуальна культура», «кінематограф»</p>	<p>Описують історичну ретроспективу виникнення та розвитку екранної мови; знають види і жанри кіно та телебачення, основні професії у сфері кіно та телебачення; розуміють мову кіно: кадр, план, ракурс тощо; розуміють різницю між літературним і режисерським сценарієм, аналізують процес створення кіно та телепродукцій для різних типів аудиторій</p>	<p>Перегляд передач «Кінофайли», «Кіно в контексті»; творчий практикум з усвідомлення та розвитку чутливості до сприйняття екранної мови (вправа «погляд на світ», «фотографія та рамка» та ін.)</p>	<p>Створення мультфільму (можна обрати будь-який варіант: лялькова анімація, мальована, комп'ютерна, пластилінова) із родинним сюжетом для подарунку його бабусі на день народження, введення у мобільний телефон кожному члену родини</p>
<p>2.</p>	<p><i>Особливості сприймання дітьми екранної мови.</i> Феномен монтажного мислення. Особливості сприйняття візуальних медіа в ранньому дитинстві. Вплив телевізійного образу на формування ціннісних орієнтацій. Зв'язок між розважальним насильством у фільмах, серіалах та дитячою агресією. Телебачення як головний культурний об'єкт, що впливає на повсякденність. Екранні моделі поведінки в сім'ї. Маніпулятивний терор телебачення і способи запобігання негативним впливам.</p>	<p>Знають особливості сприйняття дітьми екранних медіа; розпізнають мову медіатекстів, пов'язаних з екранною культурою (ракурс, звук, фабула, сюжет тощо); розрізняють специфіку кіно і телебачення; визначають технології маніпулятивного впливу та знають способи запобігання йому</p>	<p>Подорож до телеканалу, дослідження «Як відбирають та випускають новини»</p>	<p>Вправа для батьків: яке телеменю пропонується дітям (підліткам) на цьому тижні. Дітям: пропозиція стати телегідом своїм батькам. Перегляд кінофільму «Володар кілець». Сценарій: Френсіс Уолш, Філіппа Бойенс. Режисер: Пітер Джексон. Жанр: фентезі, пригоди. В ролях: Елайджа Вуд, Іен МакКеллен, Вігго Мортенсен. Країна: США, Нова Зеландія. Рік: 2001</p>

	БП: «телепродукт», «телеефір», «телеканал», «телевізійний контент», «телеобраз»			
4 клас				
1.	<i>Відеоігри.</i> Взаємозв'язок та взаємовплив між відеоіграми і екранними мистецтвами. Сутність відеоігор, їх місце в індустрії розваг. Історія розвитку, регулювання розповсюдження відеоігор. Класифікація, жанри відеоігор. Специфіка драматургії відеоігор. Мультимедійність. Геймерство: за і проти. Навчальна он-лайн гра «медіазнайко». Комп'ютерна залежність БП: «відеоігри», «комп'ютерні ігри», «відеоманія», «відеотерапія»	Знають історію створення відеоігор; класифікують відеоігри за жанрами, характеризують ознаки комп'ютерної залежності; розрізняють позитивні і негативні риси відеоігор; пояснюють дітям небезпеку комп'ютерної залежності	Зустріч із психологом	Спільні улюблені ігри «Давай гратися разом!» Чому нас вчать діти? Відвідання порталу «Медіаосвіта та медіаграмотність» http://medialiteraiy.org.ua./game
2.	<i>Реклама як інструмент маніпуляції.</i> Використання мотивів підсвідомого впливу. Раціональні та емоційні мотиви в рекламі. Комерційна, політична, соціальна реклами. Маніпулювання стереотипами в рекламі. Контр- та антиреклама. Формування адекватного ставлення до рекламних меседжів БП: «комерційна реклама», «політична реклама», «соціальна реклама»	Знають види та форми реклами; вміють створювати рекламний медіатекст; аналізують вплив реклами на аудиторію та її маніпулятивні можливості; висловлюють своє ставлення до реклами; використовують набуті знання у практичній діяльності	Зустріч із власником рекламної агенції. Тренінг «Реклама»	Створення реклами сімейної майбутньої подорожі, спільного відпочинку, хобі членів родини, ремонту квартири тощо. Перегляд к/ф «Гаррі Поттер». Сценарій: Стівен Кловз, Дж. К. Роулінг. Режисер: Кріс Коламбус. Жанр: фентезі, пригоди. В ролях: Деніел Редкліфф, Руперт Грінт, Емма Уотсон. Країна: США. Рік: 2001. Тривалість: 152 хв

5 клас				
1.	<p>Медіавіртуальність та взаємодія з нею. Мас-медіа як головні творці віртуального світу. Виміри медіа віртуальності. Взаємодія дітей з медіа-віртуальністю. Соціально-психологічні особливості Інтернет-середовища: віртуальні спільноти. Соціалізація дитини в кіберпросторі як полегшена альтернатива реального життя</p> <p>БП: «кіберсередовище», «віртуальність»</p>	<p>Знають визначення терміну «медіавіртуальність»; розуміють особливості соціалізації дитини в кіберпросторі, створення віртуальних спільнот</p>	<p>Зустріч із психологом; дослідження «Образ реального світу: новини, документальне кіно»</p>	<p>Створення відеофільму разом із дітьми. Знайомство з основними поняттями: текст, кадр, монтаж, ракурс, план. Створення домашнього відеофільму (знайомство з основними поняттями: сюжет, композиція, текст, кадр, монтаж, ракурс, план), поповнення відеотеки</p>
2.	<p>Інтернет і мобільний контент. Інтернет як багатоаспектний медіум. Інтернет-ресурси. Соціальні мережі. Нові технології виробництва та отримання новин. Нова мережа: ознаки, практики і наслідки веб 2.0. Інтернет-середовище</p> <p>БП: «ризик интернет-контенту», «ризик интернет-комунікації» «чат», «блог», «мобільний зв'язок»</p>	<p>Знають визначення понять, пов'язаних із даною темою; формулюють основні правила безпечного використання інтернету, мобільного зв'язку; аналізують взаємозв'язок використання інтернету та ризиків і порушень психофізичного здоров'я</p>	<p>Лекція</p>	<p>Ознайомлення з існуючими та розробка власних правил безпечної поведінки в інтернеті. Перегляд к/ф «Малюк». Сценарій: Одрі Уеллс. Режисер Джон Тартелтауб. Жанр: фентезі, комедія. У ролях: Брюс Уїлліс, Спенсер Бреслін. Країна: США. Рік: 2000. Тривалість: 103 хв</p>
6 клас				
1.	<p>Медіагігієна Порушення, які виникають у кістково-м'язовому апараті, органах зору, нервовій системі кіберкористувачів.</p>	<p>Характеризують можливі психофізіологічні порушення здоров'я, які виникають унаслідок контакту з медіа; пояснюють дітям</p>	<p>Зустріч із дитячим лікарем, психологом</p>	<p>Складання розпорядку дня. Створення робочого місця інтернет-користувача за всіма психофізіологічними нормами</p>

	<p>Профілактика захворювань та інших негативних психофізіологічних ефектів взаємодії з кіберпростором. Організація робочого дня та місця інтернет-користувача</p> <p>БП: «медіагігієна», «ергономічні вимоги»</p>	<p>правила медіагігієни; дотримуються їх самі</p>		<p>та ергономічними вимогами. Ознайомлення з різновидами кібербулінгу. Перегляд фільму «Великий». Сценарій: Гарі Рос, Енн Спілберг. Режисер: Пенні Маршалл. Жанр: фентезі, мелодрама, комедія. У ролях: Том Хенкс, Елізабет Перкінс. Країна: США. Рік: 1988. Тривалість: 104 хв. Ознайомитися з типами поведінки, характерними для кібербулінгу, корисними правилами-порадами для подолання негативного впливу</p>
2.	<p>Радіо і музика. Радіо як мас-медіа. Радіогрупи в Україні. Визначення формату радіо. Класифікація форматів: музичні та немусичні, онлайн-радіо. Відеокліп як засіб візуалізації музичного твору. Вплив музики на психічний та емоційний стан дитини</p> <p>БП: «музичний контент», «радіоформат», «молодіжна музична субкультура»</p>	<p>Знають специфіку сучасної музичної культури; розпізнають основні музичні напрямки; розуміють вплив складових (тексту, голосу) музики на емоційний стан дитини; аналізують мову музичного медіатексту; класифікують формати радіо</p>	<p>Практикум «Я люблю музику і все знаю про радіо!»</p>	<p>Дослідження форматів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) основні музичні формати українського радіофіру АС/сучасна/ доросла, CHR/радіо сучасних ХІПІВ, oldies/стара добра, MOR РСХ/середня шансон, рок; 2) формати, не представлені в українському радіофірі: jazz/джаз, Classic/класична, alternative/альтернативна, urban/міська, R&B/ритм і блюз, Country, Folk/кантрі, фолк, christian/християнське, Rap/реп; виявлення музичних уподобань членів родини

7 клас				
1.	<p>Типологія медіазалежностей та основні методи їх подолання. Розважальні медіа, бюджет вільного часу проблеми дитячого, молодіжного середовища. Медіазалежності та її різновиди: телеманія, кіберманія, інтернет-залежність. Формування ставлення до тіла, алкоголю, паління, сексу, власного майбутнього. Моделювання статевої та гендерної ідентичності. Конструювання політичної і соціальної реальності під впливом медіа. Основні ознаки медіазалежності як форми розладу вольових процесів. Превентивні заходи з профілактики медіазалежності</p> <p>БП: «медіазалежність», «інтернет-аддикція», «віртуальна аддикція»</p>	<p>Знають основні ознаки медіазалежності та методи їх подолання; вміють протидіяти негативним впливам медіа; усвідомлюють свою роль у вихованні волі, формуванні ставлення до алкоголю, паління, наркотиків, організації дозвілля дітей тощо</p>	<p>Лекція психолога. Практикум «Різновиди медіазалежності». Тестування на виявлення медіазалежності (за Кімберлі Янгом)</p>	<p>Міні-дослідження: «Роль телебачення в розвитку булімії та анорексії, ожиріння». Інформаційний привід поговорити про здоровий спосіб життя родини</p>
2.	<p>Психологічні механізми впливу медіа на психіку дитини. Поняття інформаційної війни і інформаційні віруси. Дитина в умовах агресивного медіасередовища (медіанасильство-кібербулінг, сексуалізація, агресивний шум). Впливи масмедіа на психіку дитини: моделювання і культивування, фреймінг і праймінг. Вікові норми взаємодії дитини з інформаційним простором</p>	<p>Знають психологічні механізми впливу медіа на дитину; вміють встановлювати норми взаємодії дитини з медіапростором, мінімізувати негативний вплив медіа</p>	<p>Лекція психолога</p>	<p>Перегляд к/ф «Тіні забутих предків». Сценарій: Сергій Параджанов, Михайло Коцюбинський. Режисер: Сергій Параджанов. Композитор: Мирослав Скорик. Жанр: Драма, мелодрама, музика. В ролях: Іван Миколайчук, Лариса Кадочникова. Країна: СРСР, Україна. Рік: 1964. Тривалість: 97 хв</p>

8 клас				
1.	<p>Вікова медіапсихологія Вікова періодизація медіаризиків. Ризики впливу медіа на дітей віком до 6 років, – від 6–7 до 9–10, – від 9–10 до 12–13 років, – від 12–13 до 14–15 років. Вікові новоутворення, що зменшують ризик впливу БП: «медіапсихологія», «медіаризики»</p>	<p>Розуміють особливості взаємодії дітей різного віку з медійним середовищем; орієнтуються щодо принципів і способів здоров'язберігального регулювання медійних практик дитини; управляють медіа ризиками і ресурсами</p>	<p>Практикум «Ризики впливу медіа на дітей різного віку і фактори, що їх зменшують»</p>	<p>Тренінг на розуміння, усвідомлення контенту. Перегляд к/ф «Настройщик». Сценарій: Сергій Четвертков, Євген Голубенко. Режисер: Кіра Муратова. Жанр: драма, комедія, кримінал. В ролях: Георгій Делієв, Алла Демідова. Країна: Росія, Україна. Рік: 2004. Тривалість: 154 хв</p>
2.	<p>Вплив мас-медіа на інтелектуальний, емоційний і вольовий розвиток дитини. Теорії розвитку особистості. Проблеми формування емоційного, соціального, практичного інтелекту. Ілюзії розвитку вербального інтелекту. Увага дитини до екрану як активна когнітивна взаємодія між глядачем, медійним контентом. Розуміння, усвідомлення контенту. Розпізнавання реальності і вимислу. Розвиток розуміння жанрів сюжету. Сприйняття медіаперсонажів, ідентифікація з ними. Вплив на уяву, креативність. Розвиток сфери моральних оцінок. Інтелектуальні навички, необхідні для ефективної взаємодії з інформаційним простором БП: «інтелектуальний розвиток», «вольовий розвиток», «емоційний розвиток»</p>	<p>Знають теорії розвитку особистості; розуміють проблеми формування емоційного, соціального інтелекту; допомагають дитині усвідомити медіаконтент, розпізнавати реальність і вимисел; формують інтелектуальні навички дітей, необхідні для ефективної взаємодії з інформаційним простором</p>	<p>Лекція</p>	<p>Перегляд к/ф «Новий кінотеатр «Парадізо». Сценарій: Джузеппе Торнаторе. Режисер: Джузеппе Торнаторе. У ролях: Філіп Нуаре, Жан Перрен. Країна: Італія, Франція. Рік: 1988. Тривалість: 124 хв. Премія «Оскар» 1990 р. за кращий іноземний фільм</p>

9 клас				
1.	<p>Вплив медіа на міжособистісні стосунки. Зображення стосунків у різних життєвих контекстах (дружба, любов, виробничі, сусідські тощо). Парасоціальність як уявлювана безпосередня взаємодія між медіаперсонажем і аудиторією. Зміна часопростору життєвого світу особистості під впливом медіа. Віртуальні спільноти і смертмоб. Позитивний та негативний вплив медіа на розвиток психо-екологічного ресурсу в дитячих та молодіжних субкультурах</p> <p>БП: «парасоціальність», «віртуальні спільноти»</p>	Розуміють механізми впливу медіа на міжособистісні стосунки, вміють здійснювати позитивний вплив за допомогою медіа на міжособистісні стосунки	Зустріч із психологом	Перегляд к/ф «Готель Руанда». Сценарій: Кейр Пірсон. Режисер: Террі Джордж. Жанр: драма, історія. У ролях: Дон Чід, Софі Оконеда. Країна: Великобританія, США, Італія, ПАР, Канада. Рік: 2004. Тривалість: 121 хв
2.	<p>Вплив мас-медіа на масову свідомість і самосвідомість особистості. Підтримка в масовій свідомості домінантної в цьому суспільстві моделі світу як латентна функція медіа. Теорія «Спіралі мовчання». Наративи, фрейми. PR (піар) як публічна думка, як система інформаційного зв'язку влади і громадськості. Соціальні зміни як намагання ввести у суспільство новий тип поведінки за допомогою інформації</p> <p>БП: «маніпуляції свідомістю», «масова свідомість»</p>	Розуміють значення мас-медіа у суспільстві, роблять самостійні висновки щодо ролі медіа у зміні соціального устрою; пояснюють дітям як підтримується у масовій свідомості модель світу	Лекція-тренінг «Виявлення маніпуляцій на телебаченні, у друкованих медіа»	<p>Перегляд к/ф «На межі». Сценарій: Девід Мамет. Режисер: Лі Тамахорі. Жанр: пригоди, драма. У ролях: Ентоні Хопкінс, Алек Болдуїн. Країна: США. Рік: 1997. Тривалість: 117 хв.</p> <p>Перегляд к/ф «Август Раш». Сценарій: Нік Касл, Джеймс В. Харт. Режисер: Керстен Шерідан. Жанр: драма, музика. У ролях: Фредді Хаймор, Робін Уільямс. Країна: США. Рік: 2007. Тривалість: 109 хв.</p>

				Вивчення: «Образ матерів медіа», тема кохання, дружби, сім'ї, шлюбу в медіа
10 клас				
1.	<p><i>Вплив мас-медіа на формування ціннісних орієнтацій.</i> Негативні соціальні тенденції, створені засобами масової інформації: зниження рівня моральних і духовних потреб молоді, створення кумирів, негативних ідеалів, героїв. Дезорієнтація особистості: крайній негативізм як підґрунтя фобій, надлишковий оптимізм як підґрунтя розпачу. Патологічна залежність від медіажанрів, що пропагують культ насилля, незаконного збагачення. Сучасне мистецтво і субкультура молоді з позитивом до наркотиків, алкоголю БП: «життєві цінності особистості». «аксіологічні виміри масмедійної інформації»</p>	Усвідомлюють значення мас-медіа у формуванні ціннісних орієнтацій дітей, вміють використовувати виховний потенціал медіа, розуміють, що найкращий спосіб долання негативних тенденцій у суспільстві – адекватне виховання	Диспут: «Цінності сучасного суспільства у мас-медіа»	Обговорення за творами М. Твена «Як я редагував сільськогосподарську газету», «Журналістика в Тенісі», «Як мене обирали в губернатори», «Розмова з інтерв'юером» та інші. Що змінилось із тих пір? Перегляд, аналіз к/ф «Хоробре серце». Сценарій: Рендалл Уоллес. Режисер: Мел Гібсон. Жанр: драма, біографія, історія. В ролях: Мел Гібсон, Софі Марсо. Країна: США. Рік: 1995. Тривалість: 178 хв. Нагороди: 1996, Оскар – 1) Кращий фільм; 2) Кращий режисер; 3) Краща робота оператора; 4) Кращий монтаж звуку; 5) Кращий грим. 1996, Золотий Глобус – Кращий режисер. 1996, Премія каналу MTV – Краща екшн-сцена. 1996, Британська академія – 1) Краща робота оператора; 2) Кращі костюми; 3) Кращий звук

<p>2. <i>Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа. Дослідження медіатекстів різних видів медіа.</i></p> <p>Утвердження в демократичних суспільствах принципів законності, прозорості, доступності, врахування культурної, ідеологічної, політичної багатоманітності, визнання міжнародних норм та стандартів у інформаційно-комунікаційній діяльності. Технології підсвідомого впливу на аудиторію: метод створення рейтингів; метод контекстної або опосередкованої комунікації, метод історичних аналогій, новини нашіптуванням; проведення зондажу суспільної думки, метод семантичного маніпулювання, нейролінгвістичне програмування тощо</p> <p>БП: «маніпулятивна журналістика», «маніпулятивні технології в медіа», «алгоритм дослідження», «аргументація»</p>	<p>Розуміють механізми маніпулятивного впливу мас-медіа, вміють пояснити дитині технології підсвідомого впливу; усвідомлюють важливість дотримання у суспільстві демократичних принципів; вміють протистояти мас-медійним маніпуляціям</p>	<p>Тренінг «Маніпуляції в медіа. Фейки на телебаченні, у соціальних мережах, у книгах»</p>	<p>Перегляд новин, обговорення. Перегляд, аналіз к/ф «Уолл-стріт». Сценарій: Стенлі Уйзер. Режисер: Олівер Стоун. Жанр: драма. У ролях: Майкл Дуглас, Чарлі Шин. Країна: США. Рік: 1987. Тривалість: 125 хв. Нагороди: 1988, Оскар «Краща чоловіча роль – Майкл Дуглас», італійська кінопремія «Давид Донателло», кращий іноземний актор – Майкл Дуглас, «Золотий глобус» – краща чоловіча роль Майкл Дуглас</p>
<p>11 клас</p>			
<p>1. <i>Аналіз медіатексту.</i></p> <p>Складники аналізу медіатексту. Агентство (медіавиробник), аудиторія (медіаспоживач), категорія, технології, мова медіа, репрезентація. Аналіз друкованого медіатексту, дослідження візуальних медіатекстів.</p>	<p>Володіє навичками застосування схеми аналізу медіатексту, вміє аналізувати зображення (форму) і зміст</p>	<p>Практикум: сприйняття аналізу класичних українських кінотекстів на прикладі фільмів</p>	<p>Перегляд, аналіз к/ф «Клік: з пультом по життю». Оригінальна назва «Click». Сценарій: Стів Корен, Марк О. Кіфі. Режисер: Френн Карачі. Жанр: фентезі, мелодрама, комедія. У ролях:</p>

	Критичне мислення як здатність аналізувати медіатексти		«Звенигора», «Земля», фільмів Кіри Муратової. Жанр фентезі, комедія, драма	Адам Сендлер, Кейт Бекісейл. Країна: США. Рік: 2006. Тривалість: 107 хв
2.	<p>Медіакультура родини. Атмосфера в сім'ї. Медіакультура особистості та її складники. Медіаобізнаність. Медіаграмотність. Медіакомпетентність. Спільна медіаторчість батьків і дітей.</p> <p>БП: «медіаколо родини», «медіакультура родини»</p>	Усвідомлюють значення родини у житті дитини і роль батьків у медіавихованні; створюють комфортну для дитини сімейну атмосферу; організують спільну медіадіяльність батьків та дітей; формують медіакультуру родини	Обмін досвідом створення здорового медіаклімату в сім'ї	Перегляд, аналіз, обговорення к/ф «Весна, літо, осінь, зима... і знову весна». Сценарій: Кім Кі Дук. Режисер: Кім Кі Дук. Жанр: драма. У ролях: О Йен Су, Кім Кі Дук. Країна: Південна Корея, Німеччина. Рік: 2003. Тривалість: 103 хв. Нагороди: Гран-прі I Міжнародного кінофестивалю країн АТР Pacific Meridian за кращий повнометражний фільм, 2004. Приз глядацьких симпатій Міжнародного кінофестивалю у Сан-Себастьяні, 2003

МЕДІЙНА КУЛЬТУРА БІБЛІОТЕКАРІВ

№ з/п	Тема та орієнтовний зміст медіазаняття	Вимоги до медіадосягнень бібліотекарів	Форма проведення	Примітки (залучені особи)
1.	<p>Медіакультура: вплив на формування особистості. Становлення сучасної медіакультури. Психологічні особливості сприйняття медіа текстів у XXI столітті.</p> <p>БП: «особистість», «типологія особистостей», «культура», «медіа текст», «засоби пливучості на формування громадської думки»</p>	<p>Знати: психологічні типології людей, види/типи медіатекстів.</p> <p>Уміти: орієнтуватися в медіаджерелах, розрізняти маніпулятивні впливи</p>	Лекція	Психолог
2.	<p>Медіапродукція: сприймаємо, аналізуємо, оцінюємо. БП: «якісні та неякісні друковані та аудіовізуальні продукти (джерела інформації)», «критерії визначення авторитетності джерела»</p>	<p>Знати: критерії визначення авторитетності джерела.</p> <p>Уміти: визначати якість джерела медіатексту, інформації в мережі Інтернет</p>	Лекція/Тренінг	
3.	<p>Медіаінформація: пошук, застосування. БП: «каталог», «картотека», «пошукові машини Інтернет (Гугл, Яндекс)»</p>	<p>Знати: основні правила безпечного користування мережею Інтернет.</p> <p>Уміти: користуватися навігаційними засобами бібліотеки, мережі Інтернет</p>	Лекція/Тренінг	
4.	<p>Медіаорієнтаційна функція бібліотеки Визначення основних вимог до сучасної бібліотеки. Критерії якості інформаційних продуктів. Можливості сучасних бібліотек. Нові бібліотечні сервіси.</p> <p>БП: «інформаційне середовище», «інформаційна культура»</p>	<p>Знати: основні функції та можливості сучасної бібліотеки; критерії якості при відборі інформаційних джерел.</p> <p>Уміти: визначати якість наданих в бібліотеці та мережі Інтернет інформаційних продуктів</p>	Лекція	

5.	<p>Формування інформаційної культури учнів Педагогічні прийоми та методи, які може використовувати бібліотекар при проведенні бібліотечних уроків. БП: «медіатекст», «медіакультура», «медіаризики», «фейк», «авторитетне джерело»</p>	<p>Знати: основні педагогічні прийоми та методи проведення бібліотечного уроку. Уміти: на власних прикладах пояснити значення нових термінів</p>	Лекція	
6	<p>Бібліотека – координатор інформаційної культури особистості Способи взаємодії з педагогічним колективом школи та батьками з метою формування медійної культури учня. БП: «медіаризики», «медіа культура»</p>	<p>Знати: основні педагогічні прийоми та методи проведення бібліотечного уроку. Уміти: на власних прикладах пояснити потенційні медіазагрози</p>	Лекція	

**МЕДІЙНА ОСВІТА В СИСТЕМІ ДОШКІЛЛЯ
РІЗНОРІВНЕВІ ФОРМИ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ**
(Із досвіду роботи ДНЗ міста Первомайська)

І. План роботи школи «Комп'ютер+»

Категорія учасників – початківці

<i>Назва</i>	<i>Дата</i>	<i>Мета</i>	<i>План-хід заняття</i>
Заняття І Ознайомлення з комп'ютером і операційною системою MS Windows		Ознайомити з правилами роботи за комп'ютером. Учити користуватися мишею, входити в систему, користуватися папкою «Мій комп'ютер»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні відомості. <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Загальні принципи функціонування комп'ютера. 1.2. Правила роботи за комп'ютером. 1.3. Файлова система . 1.4. Операційна система. 2. Практична діяльність. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Вмикання комп'ютера. 2.2. Користування мишею. 2.3 Користування папкою «Мій комп'ютер». 2.4 Вимикання комп'ютера. 3. Рефлексія
Заняття ІІ Клавіатура. Вікна та дії з ними. Властивості робочого столу		Познайомити з основною групою клавіш клавіатури. Учити виконувати дії з вікнами, налаштовувати піктограми, вікно папки, робочий стіл	<ol style="list-style-type: none"> 1. Актуалізація знань про правила роботи за комп'ютером. 2. Вмикання комп'ютера. 3. Ознайомлення з клавіатурою (клавіші, переміщення курсору, алфавітно-цифрові клавіші, спеціальні клавіші або командні). 4. Структура типового вікна Windows. 5. Дії з вікнами: відкривання, закривання, перетягування. 6. Вимикання комп'ютера.

Заняття III Робочий стіл		Допомогти адаптуватися в операційній системі Windows. Учити користуватися основними об'єктами інтерфейса: «Робочий стіл», меню «Пуск», «Мій комп'ютер», «Мої документи», «Корзина»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Термінологічна розминка. 2. Вмикання комп'ютера. 3. Робота з об'єктами інтерфейса. 4. Запуск програм та відкриття документів. 5. Закриття документів. 6. Вимкнення комп'ютера. 7. Обмін думками.
Заняття IV Редактор текстів Word. Створення документів та їх редагування. Збереження документів		Учити готувати програму-редактор до роботи, учити створювати текстовий документ та зберігати його	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з вікном редактора. 2. Налаштування редактора. 3. Різновиди вказувача (курсору) миші. 4. Створення документа. 5. Режими перегляду. 6. Введення тексту. 7. Автозаміна, автотекст. 8. Перевірка орфографії. 9. Пошук та заміна тексту. 10. Збереження документа на диску. 11. Завантаження документа. 12. Вимкнення комп'ютера. 13. Рефлексія.

План роботи «Комп'ютерної майстерності»

Категорія учасників – користувачі та активні користувачі

<i>Назва</i>	<i>Дата</i>	<i>Мета</i>	<i>План-хід заняття</i>
Заняття I Редактор текстів Word. Робота з фрагментами та форматування		Удосконалювати вміння швидко та ефективно оформляти текст	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виділення фрагменту тексту (мишковий та клавіатурний метод). 2. Операції з фрагментами (правка, вирізати, копіювати, вставити або відповідні кнопки на панелі інструментів або Ctl/C, Ctl /X, Ctl /V). 3. Форматування тексту. Форматування символів. Форматування абзаців.

тексту			Форматування сторінок (Тип, розмір, накреслення, колір, інтервал, ефекти). 4. Стили форматування. Колонки. Списки. 5. Графічне оформлення тексту (обрамлення та заливка).
Заняття II Робота з таблицями. Вставка в документ малюнків та об'єктів		Учити вставляти в текстові документи таблиці та графічні об'єкти	1. Створення таблиці. Видалення таблиці. 2. Переміщення по клітинках таблиці, зміна їх розмірів та виділення елементів таблиці. 3. Додавання та видалення стовпців і рядків таблиці. 4. Об'єднання та розбивка елементів таблиці. 5. Вставка в документ малюнків та діаграм.
Заняття III Редактор текстів Word. Використання шаблонів. Колонтитули. Перегляд перед друком. Друк документів		Учити використовувати шаблони при роботі з різними видами документів. Удосконалювати уміння готувати документи до друку та друкувати їх	1. Використання шаблону для створення іншого типу документа. 2. Створення нового шаблону. 3. Зміна стилю шаблону. 4. Вставка колонтитула. 5. Перегляд документа перед друком. 6. Друк документів.

**План проведення семінару-практикуму
«Впроваджуємо комп'ютерні технології в освітній процес»**

Категорія учасників – активні користувачі

<i>Назва</i>	<i>Дата</i>	<i>Мета</i>	<i>План-хід заняття</i>
Заняття I Створення мультимедійних презентацій (Power Point)		Пояснити доцільність використання мультимедійних презентацій у навчально-виховному процесі;	I. Теоретичний блок. 1.1. Психологічна вправа «Посмішка». 1.2. Лекція-діалог «Шляхи використання мультимедійних презентацій у навчально-виховному процесі». 1.3. Аналіз прикладів мультимедійних презентацій.

		навчити створювати мультимедійну презентацію за допомогою програми MS Power Point	<p>II. Практичний блок.</p> <p>2.1. Планування вмісту мультимедійної презентації.</p> <p>2.2. Вправа «Роби, як я». Покрокове створення мультимедійної презентації за допомогою програми MS Power Point.</p> <p>2.3. Самостійна робота.</p> <p>2.4. Презентація.</p> <p>III. Підсумковий блок. Оцінка та самооцінка.</p>
Заняття II Створення буклетів за допомогою програми Publisher		Поглибити знання педагогів про призначення буклетів та їх місце у навчально-виховному процесі; навчити створювати інформаційні буклети за допомогою програми MS Publisher	<p>I. Теоретичний блок.</p> <p>1.1. Психологічна вправа «Реінкарнація душ».</p> <p>1.2. Міні-лекція «Призначення публікації та її місце у навчально-виховному процесі»</p> <p>1.3. Вправа «За та проти». Аналіз прикладів інформаційних буклетів.</p> <p>1.4. Ознайомлення з вимогами створення буклетів.</p> <p>II. Практичний блок.</p> <p>2.1. Планування змісту буклету.</p> <p>2.2. Вправа «Роби, як я». Створення публікації за допомогою програми MS Publisher.</p> <p>2.3. Самостійна робота.</p> <p>2.4. Презентація буклету.</p> <p>III. Підсумковий блок. Оцінка та самооцінка.</p>
Заняття III Створення дидактичного матеріалу		Навчити педагогів створювати дидактичний матеріал для навчально-виховної роботи	<p>I. Теоретичний блок.</p> <p>1.1 Психологічна вправа «Привітаймося!»</p> <p>2.2. Міні-лекція «Дидактичний матеріал в освітньо-виховному процесі ДНЗ».</p> <p>1.3. Вправа «За та проти». Аналіз прикладів дидактичних матеріалів різного типу.</p> <p>1.4. Ознайомлення з вимогами щодо створення дидактичних матеріалів.</p> <p>II. Практичний блок.</p> <p>2.1. Вибір програми.</p> <p>2.2. Вправа «Роби, як я».</p> <p>Створення дидактичного матеріалу.</p>

			<p>2.3. Самостійна робота.</p> <p>2.4. Презентація дидактичного матеріалу.</p> <p>III. Підсумковий блок. Оцінка та самооцінка.</p>
Заняття IV		<p>Удосконалювати вміння працювати з різними видами інформації. Розвивати медіакомпетентність педагогів</p>	<p>I. Теоретичний блок.</p> <p>1.1. Психологічна вправа «Інформаційна хвилинка»</p> <p>1.2. Міні-лекція «Вплив медіа на розвиток особистості. процесі ДНЗ».</p> <p>1.3. Вправа «За та проти». Аналіз прикладів дидактичних матеріалів різного типу.</p> <p>1.4. Визначення поняття «медіакультурна особистість»</p> <p>II. Практичний блок.</p> <p>2.1. Аналіз медіатекстів (робота в групах).</p> <p>2.2. Вправа «Створення тексту».</p> <p>III. Підсумковий блок.</p> <p>Оцінка та самооцінка.</p>

Учасники проекту: діти, педагоги, батьки.

Тип проекту:

- практико-орієнтований – за домінуючою діяльністю;
- довготривалий – за терміном;
- комбінований – за змістом;
- колективний – за кількістю учасників;
- внутрішній (колектив ДНЗ) – за характером контактів.

Основні принципи:

- принцип гуманності;
- принцип природо відповідності;
- принцип системності та послідовності;
- принцип індивідуального навчання та виховання.

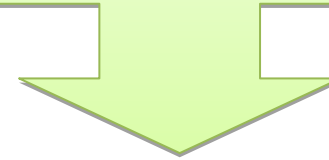
Завдання проекту:

- створити умови для формування у дошкільників свідомого оволодіння елементами комп'ютерної грамотності;
- забезпечити ефективність освітньо-виховного процесу за рахунок реалізації можливостей мультимедіа;
- створити сприятливі умови для повноцінного розвитку та навчання дошкільників.

Етапи реалізації проекту:

- підготовчий;
- прогнозуючий;
- діяльнісний;

Міні-проект «Малюк і комп'ютер»

- підсумковий.

ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

- Опрацювання нормативних документів, методичної літератури з проблеми.
- Вивчення досвіду роботи педагогів.
- Придбання необхідного обладнання.

ПРОГНОЗУЮЧИЙ ЕТАП

- Полегшене сприйняття навчального матеріалу.
- 70 % високого рівня пізнавальної та мовленнєвої активності.
- Забезпечення емоційного комфорту дітей.
- Підвищення рівня розвитку творчих здібностей і нахилів дитини.
- Оволодіння дітьми способами керування комп'ютером.

ДІЯЛЬНІСНИЙ ЕТАП

- Застосування вихователем ІКТ під час організації освітньо-виховної роботи.
- Ознайомлення дітей з елементами комп'ютерної грамотності.

ПІДСУМКОВИЙ ЕТАП

- Аналіз результатів діяльності.

**План проведення міні-занять навчально-ігрового курсу
«Комп'ютерні чомучки» з дітьми старшого дошкільного віку**

<i>Тема</i>	<i>Мета</i>	<i>Обладнання</i>	<i>План-хід</i>
Знайомство з Комп'юшею	Ознайомити дітей із поняттям «комп'ютер», формувати зацікавленість технічним засобом, пояснити необхідність використання комп'ютера сучасною людиною.	Комп'ютер, іграшка на ім'я «Комп'юша», слайд-презентація «Комп'ютер у житті людини»	<p>I. Підготовча частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гра «Будь уважний». 2. Знайомство з іграшкою-хлопчиком на ім'я Комп'юша. 3. Подорож до містечка Комп'ютерія. <p>II. Основна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розгляд комп'ютера. 2. Гра «Компліменти для Комп'юші». 3. Перегляд слайд-презентації «Комп'ютер у житті людини». <p>III. Заключна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гра «Звуковий лист друзям».
Комп'юша знайомить із правилами безпеки	Дати елементарні знання про найголовніші правила безпеки під час роботи на комп'ютері, закріпити знання про призначення комп'ютера	Комп'ютер, іграшка Комп'юша	<p>I. Підготовча частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гра «Зачаровані картинки». 2. Зустріч з Комп'юшею (актуалізація знань). <p>II. Основна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда-діалог «Що я знаю про комп'ютер». 2. Комп'юша знайомить малюків із правилами безпеки під час роботи на комп'ютері. 3. Гімнастика для очей. <p>III. Заключна частина.</p> <p>Вправа «Так чи ні».</p>
Знайомство з комп'ютером	Познайомити з основними складовими комп'ютера (монітор, миша, клавіатура); учити правильно вимовляти терміни; закріпити правила безпеки під час роботи з комп'ютером	Комп'ютер, іграшка Комп'юша, слайд-презентація «Я – комп'ютер»	<p>I. Підготовча частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гра «Знайди схожі картинки». 2. Комп'юша пропонує дітям подружитися з його другом –комп'ютером. <p>II. Основна частина.</p>

			<p>1. Перегляд слайд-презентації «Я – комп'ютер».</p> <p>2. Вправа «Покажи і назви».</p> <p>3. Гімнастика для очей.</p> <p>III. Заключна частина.</p> <p>Вправа «Мій новий друг».</p>
Весела «мишка»	Учити дітей вмикати та вимикати комп'ютер, формувати вміння користуватися «мишкою»; закріпити правила безпеки під час роботи з комп'ютером; розвивати увагу, пам'ять; виховувати доброзичливі стосунки, бажання допомагати один одному під час роботи підгрупами	Комп'ютер, іграшка Комп'юша, мишка-іграшка, комп'ютерна «миша»	<p>I. Підготовча частина.</p> <p>1. Гра «Допоможи Комп'юші знайти мишку».</p> <p>2. Вправа «Так чи ні».</p> <p>3. Пальчикова вправа «Кіт і мишка».</p> <p>II. Основна частина.</p> <p>1. Вмикаємо комп'ютер.</p> <p>2. Вчимося правильно тримати «мишу» в руці (показ із поясненням, вправління).</p> <p>3. Вимикаємо комп'ютер.</p> <p>4. Гімнастика для очей.</p> <p>III. Заключна частина.</p> <p>Вправа «Так чи ні».</p>
Пригоди Комп'юші та «мишки»	Продовжувати формувати вміння користуватися «мишкою»; співвідносити рух об'єкта на екрані монітора із напрямком руху мишки; познайомити дітей з джойстиком; закріпити правила безпеки під час роботи з комп'ютером; розвивати увагу, пам'ять	Комп'ютер, іграшка Комп'юша, іграшка мишка, комп'ютерна «миша»	<p>I. Підготовча частина.</p> <p>1. Гра «Впіймай мишку».</p> <p>2. Вправа «Веселі пальчики».</p> <p>3. Вправа «Сходінки безпеки».</p> <p>II. Основна частина.</p> <p>1. Вмикаємо комп'ютер.</p> <p>2. Перевтілення мишки.</p> <p>3. Знайомство з джойстиком.</p> <p>4. Вправа «Слідкуй за мишкою»</p> <p>5. Гімнастика для очей.</p> <p>III. Заключна частина.</p> <p>Вправа «Так чи ні».</p>

	Ознайомити дітей із будовою клавіатури, призначенням основних груп клавіш; формувати вміння користуватися клавіатурою; закріпити вміння вмикати і вимикати комп'ютер, користуватись мишкою; розвивати пам'ять, увагу	Комп'ютер, іграшка Комп'юша, слайд «Клавіатура»	I. Підготовча частина. 1. Вправа «Будь уважним». 2. Пальчикова вправа «Піаніно». 3. Вправа «Не зашкодь». II. Основна частина. 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Знайомство з клавіатурою (слайд «Клавіатура») 3. Працюємо з клавіатурою (показ із поясненням, вправління). 4. Покажи потрібну клавішу. 5. Вимикаємо комп'ютер. III. Заключна частина. Вправа «Я – комп'ютер».
Комп та його друзі	Продовжувати формувати вміння користуватися мишкою, клавіатурою; закріпити правила безпеки; розвивати пам'ять, увагу, вміння працювати у парі	Комп'ютер, іграшка Комп, малюнки із зображенням складових комп'ютера	I. Підготовча частина. 1. Вправа «Допоможемо Компу відремонтувати комп'ютер». 2. Пальчикова вправа «Мишка». 3. Вправа «Сходинок безпеки». II. Основна частина. 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Працюємо з мишкою та клавіатурою. 3. Покажи потрібну клавішу (робота в парі). 4. Вимикаємо комп'ютер. III. Заключна частина. Гра «Впіймай мишку».
Подарунок Компа	Ознайомити дітей із диском, дисководом, флешкою, дати знання про інформацію, яка зберігається у пам'яті комп'ютера; вправляти у роботі з мишкою; розвивати пам'ять, увагу	Комп'ютер, іграшка Комп, диск, флешка	I. Підготовча частина. 1. Вправа «Чарівна скринька Компа». 2. Пальчикова вправа «Мишка». II. Основна частина. 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Розповідь про пам'ять комп'ютера. 3. Подарунок Компа. Знайомство з диском та

			<p>флешкою.</p> <p>4. Вчимося користуватися диском.</p> <p>5. Вправа «Мишку у нірку».</p> <p>6. Вимикаємо комп'ютер.</p> <p>III. Заключна частина.</p> <p>1. Гімнастика для очей.</p> <p>2. Гра «Перевтілення».</p>
Мандрівка по містечку Комп'ютерії	Формувати уявлення про основні елементи робочого столу, про використання вікна папки, уміння виконувати запропоновану послідовність дій із використанням клавіатури та миші; закріпити вміння користуватися диском; розвивати пам'ять, увагу, вміння працювати за схемою.	Комп'ютер, іграшка Комп, схеми із зображенням послідовності дій	<p>I. Підготовча частина.</p> <p>1. Вправа «Що зайве?».</p> <p>2. Пальчикова вправа «Мишка».</p> <p>II. Основна частина.</p> <p>1. Вмикаємо комп'ютер.</p> <p>2. Розповідь про пам'ять комп'ютера.</p> <p>3. Цікаві завдання Компа.</p> <p>4. Гра «Що цікавого на диску?».</p> <p>5. Вправа «Мишку у нірку»(робота за схемою, відпрацювання виконання послідовності дій).</p> <p>5. Вимикаємо комп'ютер.</p> <p>III. Заключна частина.</p> <p>1. Гімнастика для очей.</p>
Пошук скарбу	Продовжувати вчити користуватися основними об'єктами інтерфейса: «Робочий стіл», меню «Пуск», «Мій комп'ютер»; продовжувати вчити правильно вимовляти терміни, активно використовувати їх у мовленні; формувати вміння працювати в парі	Комп'ютер, іграшка Комп	<p>I. Підготовча частина.</p> <p>1. Іграшка Комп просить допомоги у пошуку скарбу.</p> <p>2. Вправа «Будь уважним».</p> <p>II. Основна частина.</p> <p>1. Вмикаємо комп'ютер.</p> <p>2. Розповідь про основні елементи робочого столу.</p> <p>3. Запитання від Компа.</p> <p>4. Робота в парі «Де захований скарб».</p> <p>5. Вимикаємо комп'ютер.</p> <p>III. Заключна частина.</p>

			<p>1. Гімнастика для очей. 2. Гра «Мій скарб»</p>
Знайомство з комп'ютерним художником	Дати елементарні знання про графічний редактор «Paint», розкрити можливості програми; вчити працювати з графічним редактором; розвивати увагу, пам'ять, просторову уяву; виховувати старанність	Комп'ютер, іграшка Комп, графічний редактор «Paint»	<p>I. Підготовча частина. 1. Гра «Що переплутав художник». 2. Знайомство з другом Компа–художником на ім'я Паїнт. II. Основна частина. 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Розповідь про комп'ютерного художника. 3. Пояснення та показ роботи у програмі Paint. 4. Створення малюнка. 5. Вимикаємо комп'ютер. III. Заключна частина. 1. Гімнастика для очей. 2. Вправа «Компліменти художнику».</p>
Комп'ютер-художник	Продовжувати знайомити з графічним редактором «Paint»; вчити добирати кольори, вчити виконувати прості малюнки; розвивати уміння і навички роботи з графічним редактором; розвивати логічне мислення, просторову уяву; виховувати старанність, охайність	Комп'ютер, іграшка Комп, графічний редактор «Paint», програма «Фантастичні розмальовки»	<p>I. Підготовча частина. 1. Гра «Чарівні фарби». 2. Вправа «Сходінки безпеки». II. Основна частина. 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Бесіда-діалог «Чим користується художник». 3. Знайомство з програмою «Фантастичні розмальовки». 4. Самостійна робота дітей.. 5. Вимикаємо комп'ютер. III. Заключна частина. 1. Гімнастика для очей.</p>
Веселі малюнки	Розвивати уміння і навички роботи з графічним редактором; удосконалювати вміння створювати малюнки за допомогою комп'ютерних інструментів (олівець, фарби, кольори); виховувати старанність, охайність	Комп'ютер, іграшка Комп, графічний редактор «Paint»	<p>I. Підготовча частина. 1. Гра «Веселий художник». 2. Комп пропонує створити веселі малюнки. 3. Вправа «Сходінки безпеки». II. Основна частина</p>

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Бесіда «Що може намалювати комп'ютерний художник?». 3. Самостійна робота дітей. 4. Комп пропонує розповісти про свої малюнки. 5. Вимикаємо комп'ютер. <p>III. Заключна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гімнастика для очей.
Комп'ютер- на гра «Пізнайко»	Ознайомити дітей з ігровими можливостями програм, учити управляти об'єктом за допомогою комп'ютера, розвивати навички роботи з комп'ютером; розвивати логічне мислення, просторову уяву	Комп'ютер, іграшка Комп'юша, м'яч, ігрова програма «Пізнайко»	<p>I. Підготовча частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гра «Веселий м'яч». 2. Комп пропонує дізнатися, в які ігри грають мешканці містечка Комп'ютерії. <p>II. Основна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Знайомство з ігровою програмою «Пізнайко». 3. Пояснення та показ виконання дій. 4. Самостійна гра дітей. 5. Вимикаємо комп'ютер. <p>III. Заключна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гімнастика для очей.
Гра – це весело	Розвивати інтерес до ігор із використанням комп'ютерних програм, виховувати вміння позитивно реагувати на успіхи та невдачі, створювати позитивний емоційний фон	Комп'ютер, іграшка Комп'юша, ігрова програма «Пізнайко»	<p>I. Підготовча частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гра «Я – комп'ютер». 2. Вправа «Сходишки безпеки». <p>II. Основна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вмикаємо комп'ютер. 2. Знайомство з грою «Скарбничка». 3. Пояснення та показ виконання дій. 4. Самостійна гра дітей. 5. Вимикаємо комп'ютер. <p>III. Заключна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гімнастика для очей.

Школа комп'ютерної грамотності для вчителів ДНЗ міста Первомайська

«Впровадження ІКТ у практику роботи вчителів ДНЗ»

Мета:

- ✓ підвищувати ІКТ-компетентність вчителів;
- ✓ розширювати знання педагогів про можливості мережі Інтернет;
- ✓ удосконалювати практичні вміння користування пошуковими системами, браузерами;
- ✓ познайомити вчителів із новими програмами для створення презентацій;
- ✓ формувати вміння практично використовувати ІКТ під час навчально-виховного процесу;
- ✓ розвивати аналітичні вміння та творчий потенціал педагогів.

План проведення I засідання

I. Теоретичний блок.

- 1.1. Оголошення теми, мети засідання.
- 1.2. Створення позитивного психологічного настрою учасників засідання. Вправа «Знайомство».
- 1.3. Лекція-діалог «Сучасний вчитель та ІКТ».
- 1.4. Мультимедійна презентація «Можливості та реальність використання ІКТ».
- 1.5. Вправа «Що таке ІКТ?».

II. Практичний блок.

- 2.1. Робота в мережі Інтернет.
- 2.2. Вправа «Плюси та мінуси мережі Інтернет».

III. Інформаційний блок.

- 3.1. Обмін досвідом «Моя ІКТ-скарбничка».
- 3.2. Інформаційна хвилинка «Безпечний комп'ютер».

IV. Підсумковий блок

- 4.4. Вправа «Мої вміння» (*діагностування володіння ІКТ вчителями*).

4.5. Вправа «Знаю. Вмію. Хочу навчитися».

4.6. Рефлексія. Підсумки роботи засідання.

План проведення II засідання

I. Теоретичний блок.

1.1. Оголошення теми, мети засідання.

1.2. Створення позитивного психологічного настрою учасників засідання: Вправа «Мої досягнення».

1.3. Вправа «Кросворд».

1.4. Міні-лекція «Практичне використання ІКТ педагогом в освітньо-виховному процесі» з мультимедійною презентацією.

II. Практичний блок.

2.1. Перегляд комп'ютерної навчально-розвиваючої гри з серії «Пізнайко».

2.2. Перегляд відео-фрагментів «Використання мультимедійної презентації під час занять» та «Виготовлення дидактичного матеріалу за допомогою ІКТ».

2.3. Аналітичне обговорення переглянутого.

2.4. Робота з програмою Microsoft Power Point та в мережі Інтернет.

2.5. Вправа «Типові помилки та основні вимоги при створенні презентації».

2.6. Інформаційно-оздоровча хвилинка «Безпечний комп'ютер».

III. Інформаційний блок.

Знайомство та робота з новими програмами для створення презентацій (GIF Animation та Proshow Producer).

IV. Підсумковий блок.

Рефлексія. Підбиття підсумків.

**Авторська творча майстерня для
вихователів-методистів ДНЗ області**

**«Використання ІКТ у процесі методичної роботи
в дошкільному навчальному закладі»**

Мета:

- підвищити інформаційно-комунікаційну та психолого-педагогічну культуру педагогів;
- познайомити вихователів з програмами для створення презентацій, анімацій (Easy GIF Animator, ProShow Producer);
- удосконалювати практичні вміння користування пошуковими системами, браузерами;
- познайомити з технологією проведення онлайн-семінарів (вебінарів);
- сприяти обміну досвідом між вихователями-методистами з питання використання ІКТ у методичній роботі.

План проведення I засідання

I. Організаційний блок.

- 1.1. Зустріч та реєстрація учасників.
- 1.2. Виступ «Використання ІКТ в процесі методичної роботи ДНЗ».
- 1.3. Відео-презентація дитячого садка.
- 1.4. Вправа «Карта знайомства». Створення психологічно комфортних умов для роботи.
- 1.5. Вправа «Діагностичне коло» (діагностика рівня володіння ІКТ).

II. Теоретичний блок.

- 2.1. Вправа «Пазли». *Термінологічна розминка.*
- 2.2. Методична родзинка.

Відео-презентація досвіду роботи ДНЗ №1 «Ластівка» з проблеми «Модернізація діяльності методичної служби ДНЗ засобами ІКТ».

III. Практичний блок.

Презентація в роботі методиста ДНЗ.

- 3.1. Інтерактивна гра «Знаю. Вмію. Хочу навчитись» (актуалізація знань).
- 3.2. Знайомство з програмами (Easy GIF Animator, ProShow Producer) для створення презентацій.

3.3. Практична робота в групах. Створення слайд презентацій з допомогою програм Easy GIF Animator, ProShow Producer.

3.4. Обмін думками.

IV. Підсумковий блок.

4.1. Домашнє завдання.

4.2. Рефлексія. Фрагмент відео «Все починалося так...».

4.3. Вправа «Мої враження».

План проведення II засідання

I. Організаційний блок.

1.1. Зустріч учасників творчої майстерні «Ласкаво просимо».

Реєстрація учасників.

1.2. Повідомлення теми, мети засідання.

1.3. Вправа «Дзеркало». Створення психологічних комфортних умов для роботи.

1.4. Вправа «Діагностичне коло».

II. Інформаційний блок.

Міні-лекція «Он-лайн-семінари як засіб підвищення інформаційно-комунікаційної та психолого - педагогічної компетентності педагогів».

III. Практичний блок.

3.1. Он-лайн зустріч з ДНЗ м. Миколаєва.

3.2. Вправа «Піраміда: умови, можливості, переваги».

3.4. Методичний фестиваль «Я впроваджую ІКТ».

IV. Підсумковий блок.

4.1. Вправа «Скарбничка педагога». Поради з організації успішних вебінарів.

4.2. Вправа «Мої враження».

4.3. Підсумок роботи творчої майстерні.